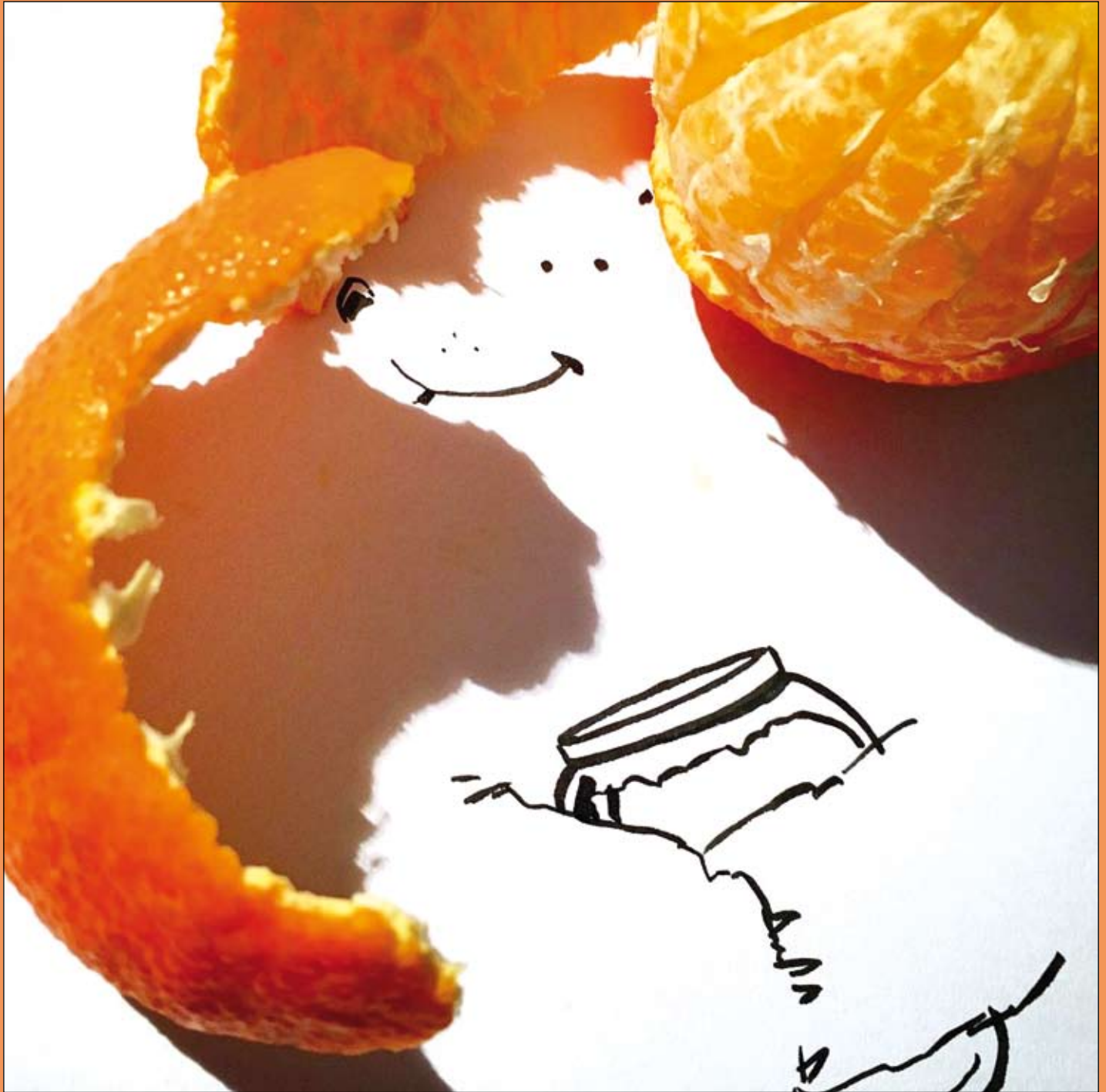

Jó Pajtás

2020. I. 30.

74. évf., 3. szám

Kibújik a medve a barlangjából?

Ki találta fel a szemüveget?

Bajnokok a fák között

Gládoró Miki

A múlt héten újra iskolába kellett men-
nem. Nem volt sok kedvem a tanuláshoz a téli
szünet után, de anyu azt mondta, kicsi vagyok
még a lógáshoz. Az első régi-új napon már
kora reggel felébresztettek otthon. Félálomban
kibotorkáltam a konyhába, ahol az asztalon
már várt is a két pirítós és egy bögre forró tea.
Mindig ez a reggelim. Pont elég arra, hogy el-
indítson utamon, és egy kicsit felmelegítsen
a hideg, sötét hajnalokon. Miután megmosa-
kodtam és elvégeztem egyéb ügyes-bajos dol-
gaim a fürdőszobában, rétegesen felöltöztem,
s célba vettem a sulit. Az egyedüli jó dolog
ilyenkor az, hogy találkozhatok a rég nem lá-
tott osztálytársaimmal. A tanító néni mondta
is, hogy nagyon sok kibeszélni valónk akadt,
mert az osztály folyton nyüzsgött és duruzsolt.
Nem tudtunk egy helyben maradni, annyi él-
ményt kellett egymásnak elmesélnünk. Aztán
megtörtént a baj. Dávid a hátam mögött ma-
gyarázott hevesen, amikor a közelébe léptem.
Jól orron vágott. Először csak kicsit megszé-
dültem, utána elestem. Minden elsötétült. A
következő emlékem, hogy az autónk hátsó

ülésén fekszem, a fejem anyu ölében pihen.
Apu a sofőr, de mindenki szótlan. Semmi
baj, nyugtatott anyu, már voltunk orvosnál.
A házba saját lábamon mentem be, egyből a
meleg szobába. A táskámat úgy hozták utá-
nam. Mint kiderült, az esés miatt kisebb agy-
rázkódást kaptam. De semmi komoly, csak pár

napot hagytam ki. Nem így terveztem sem
az iskolába való visszatérést, sem az iskolá-
ból való lógást, de legalább egy kicsit többet
pihentem a többieknél. Dávid bocsánatot kért,
én pedig mondtam neki, hogy véletlen volt
az egész. Tegnap már egy csapatban voltunk
tornaórán.

Klájó Adrián illusztrációja

Lackfi János

Agysötét

Ki van osztálytermünkben,
Amikor nincs ott senki?
Kék-piros korongokkal
Játszik a sötét, ennyi?
Hurkapálcikáinkat
Az éjjel birizgálja,
Mindent lenyel, majd horkol –
Tátva tonnányi szája.
Mégsem marad kettesben,
Mégsem marad magára
A dagadt éjszakával
Osztálytermünk, a drága...

Egy egér költözött be,
Ha meglátjuk, visítunk,
Mint egy autóversenyző,
Úgy vágat át a síkon.
A tanár néni is csak
Kapkodja karcsú lábát,
Kopog a magas sarka,
Megőrjíti a látvány!
Tankönyvet hajigálunk
A szürke hős nyomába,
De mindenki vigyáz, hogy
Nehogy még eltalálja!

Izgulunk ám az este,
Hogy mit rág meg holnapra...
Lukas köpenyzseb vár majd
Vagy kipukkant bőrlabda?
Harminc külön lakásban
Harminc ágyban heverve
Harminc osztálytárs készül
Aludni estelente.
És harmincszor két szemhéj
Mögött, az agysötétben
Az az egérke mászkál
Vagy harmincféleképpen.

René Magritte: Az ember fia (részlet)

Halljátok-e a dalt?

Szép élményben volt része annak, aki január 22-én ott volt az óbecsei Népkönyvtár magyar kultúra napi ünnepségén, melyet a könyvtár dísztermében tartottak. Halljátok-e a dalt? címmel rendeztek műsort e nap tiszteletére. Főléptek a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének tagjai: **Molnár Krekity Olga** és **Barta Júlia** szavalók, **Bede Anett** énekes, valamint a **Schola Cantorum** énekkar.

Az óbecsei **Stefaniga Ottília** vezette Schola Cantorum énekkar elénekelt a Himnusz, majd **Fenyvesi Szilvia** könyvtáros köszöntötte a nagyszámú közönséget.

– A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsomag részeként és jelölte meg dátummal Csekén a Himnusz kéziratát. Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak

arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredes hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket. Az emléknapon országsszerte számos kulturális rendezvényt tartanak. E napon adják át a magyar kultúrával, továbbá 1993 óta az oktatással, pedagógiai munkával kapcsolatos díjakat.

Fenyvesi Szilvia személyes élményét is megosztotta a hallgatósággal. Január 18-án a budapesti Honvéd Kulturális Központban 8 országból érkezett 36 lovagot avattak a magyar kultúra napja alkalmából szervezett gálaműsoron.

A Kultúra lovagja elismerést azok kapják, akik határon innen és túl, szűkebb vagy tágabb közösségükben önzetlenül, áldozatos munkával, magas színvonalon szolgálják a magyar kultúrát. Az idei gála díszvendége Bácska volt. A számos fellépő mellett a standokon is bemutatkoztak a vajdaságiak.

Bede Anett

– Felemelő érzés volt ott lenni, átélni és magyarnak lenni, Vajdaságból többen is részesültek rangos elismerésben. Örökség sorleg elismerést kapott a 25 éves Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete, gratulálunk, további sikeres munkát kívánunk. Örülünk, hogy intézményünkben köszönhetjük Molnár Krekity Olgát, aki 1984-ben megalapította a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületét. Jelenleg tiszteletbeli elnöke. Az elmúlt évtizedekben mind versenyzőként, mind felkészítő tanárként számtalan díjban részesült: Csokonai Vitéz Mihály-, Radnóti Miklós- és Latinovits Zoltán-díjat is kapott. Idén a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség Magyar Életfa díját vehette át. Köszöntjük Barta Júlia felkészítő pedagógust is, aki 1996 óta vezetőségi tagja a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének, és akit munkásságáért a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség szintén Magyar Életfa díjjal jutalmazott – emlékeztetett Fenyvesi Szilvia.

Ezután Lovas Díjanta igazgatónő üdvözölte a közönséget, majd következtek a versmondók. Gyönyörködtünk a művészi előadásokban: hallhattuk József Attila (Altató), Petőfi Sándor (Jövendő), Tamási Áron (A legényfa kivirágzik), Kaffka Margit (Petike jár), Áprily Lajos (Kalács, keddi kalács), Sütő András (Káin és Ábel c. drámájából Éva monológja), Szabó Lőrinc (Szövetség), Király László (Halljátok-e a dalt?), Sziveri János (Bábel), Fehér Ferenc (Álom a dülöutak szélén), Arany János (Letésem a lantot) és Buda Ferenc (Fohász a virratban) műveit.

A műsort Bede Anettnek, a Szabadkai Középfokú Zeneiskola elsőének énekszámai, gitárjátéka tette színesebbé. Hallhattuk Brahms Bölcsődal című szerzeményét, majd a Nyári est, a Zöld erdőben, sík mezőben, a Madárka, a Lovamat kötöttem című dalokat, valamint Kodály Zoltán Esti dalát.

Köszönjük az előadónak e szép élményt!

Koncz Erzsébet

A Schola Cantorum énekkar

Barta Júlia, Bede Anett és Molnár Krekity Olga

Neked melyik a kedvenc népmeséd?

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük január 22-én, annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le Csekén a Himnusz kéziratát. Nevezhetjük ezt a napot a Himnusz születésnapjának is.

Alkalom ez arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk hagyományainknak, gyökereinknek. A magyar kultúra napján számos kulturális és művészeti rendezvényt tartanak, és ekkor adják át a magyar kultúrával, az oktatással kapcsolatos díjakat is. Ezen napon tüntetik ki a pedagógusokat is 1993 óta.

„Ne legyen kultúra magyarság és magyarság kultúra nélkül.”

(Kodály Zoltán)

Az eseményt koncertekkel, könyvbemutatókkal és irodalmi estekkel is ünneplik.

Ha már magyar kultúra napja, akkor elevenítsük fel a népmeséket és a népmese gyűjtőket, akik munkásságukkal hozzájárultak a

magyar kultúra és gyermekirodalom felvirágoztatásához.

A népmesék szájról szájra terjednek, így népmese gyűjtőkre volt szükség ahhoz, hogy azokat lejegyezzék, megőrizték őket az utókor számára, ennek köszönhetően ismerhetjük ma mi is a Papucsszaggató kisasszonyok vagy a Gyöngyvirág Palkó című meséket.

A magyar népmese nemcsak szórakoztat, hanem nevel és oktat. A népmesék gyűjtésével több magyar író is foglalkozott, ugyanis irodalmi munkásságukhoz forrást láttak benne. Nevesebb személyiségek: Benedek Elek, Kriza János, Arany László, Móra Ferenc, Illyés Gyula.

A Magyar népmesék tv-sorozat 1980-tól mindenki számára elérhetővé és nézhetővé tette a magyar népmeséket. A rajzfilmsorozat felejthetetlen népmesei történeteket dolgoz fel ötletesen, és a mesék eredeti humorát egy kis képi humorról szövi át.

A híres motívumokat Jankovics Marcell készítette. A sorozat stílusában a népművészet motívumait használja fel, egyéni képi világot teremtve. A meséket Szabó Gyula mondja el.

A különleges látványvilágot nemcsak a népviseletek, hanem Jankovics sajátos szimbólumrendszere is meghatározta. Berze Nagy János tizenkét kötetes Magyar népmesekatalógusa volt a legfontosabb forrása. Ennek egyik fontos megállapítása, hogy a népi kultúrákban az ősi hiedelmeket visszük tovább.

A Magyar népmesék sikere megállíthatatlan volt. Generációk nőttek fel rajta, és a sorozat világszerte népszerű: az internetre feltöltött teljes sorozatra mindeddig százhusz országból több mint 67 millióan kattintottak. A youtube-on különféle feldolgozásokat találhatunk, de a főcím ma már visszaköszön tetoválásokon, kávéházakon, tejföldsdobozokon is.

Papucsszaggató kisasszonyok

Gyöngyvirág Palkó

Bőgőtemetés Óbecsén

Az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben a magyar kultúra napján a tízéves fennállását ünneplő Fokos zenekar volt a főszerep. Ugyanis tavaly jelentette meg Óbecse község népzenei hagyatéka című albumát, s ezt mutatta be a közönségnek.

A derűs jelenettel az 1900-as évek feledésbe merült népzenei életének állítottak emléket a zenészek. A tamburabandákat, fúvósokat és cigányzenekarokat a Fokos muzikusai és csongrádi vendégei idézték meg.

Végül nagy derűltség közepette bőgőt is tettek a színpadon.

Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke ünnepi beszédében kifejtette, hogy a Tisza menti népdalok és a néptánc kultúránk részét képezik. Dicsérte a Petőfi Sándor Ma-

gyar Kultúrkör példás munkáját, nemcsak az örökség továbbadását, hanem a szép éneklést, a szép muzsikálást, táncot... Az ünnepségen felléptek a Fokos zenekar tagjai: Szerda Balázs, Jovánovity Péter, Szabó András, Keszég Ákos és Szerda Ákos, továbbá Varga Gergely, Bolyos

Miklós, Hézsó Zsolt, Szabó Annamária és Ölcveczky Tamás, valamint Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs.

Az ünnepség a Bethlen Gábor Alap és az óbecsei önkormányzat támogatásával jött létre.

Koncz Erzsébet

A matekverseny legjobbjai

Lezajlott a XXXI. Bátaszéki matematikaverseny második fordulója

A továbbjutó versenyzők felkészítő tanáraikkal

Az Újvidéki Módszertani Központ szervezésében január 11-én megtartották a XXXI. Bátaszéki matematikaverseny második (területi) fordulóját. Az esemény színhelye az újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskola volt, ahol 19 versenyző, azaz 3–8. osztályos diák mérte össze tudását.

A továbbjutók névsora:

- Kiss Noe, 5. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta, felkészítő tanár: Törteli Ágnes
- Takács Márton, 6. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta, felkészítő tanár: Törteli Ágnes
- Dobó Ármin, 7. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka, felkészítő tanár: Petrás Csilla
- Faragó Szabolcs, 8. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin, felkészítő tanár: Erős Ágnes

A verseny továbbjutói részt vehetnek majd a döntőn, amelyet március 27-én tartanak Bátaszéken.

Újvidéki Módszertani Központ

Fotó: Horvát Anikó

Népművészeti pályázat

A magyarországi Oktatási Hivatal EFOP 3.10.1-17 projektje ReDesign címmel népművészeti hagyományokon alapuló tárgyalakító- és díszítőpályázatot hirdet a Kárpát-medencei magyar tannyelvű iskolák diákjai számára.

A verseny kategóriái

Pályázhatnak egyének és legfeljebb 3 fős alkotócsoportok. Egy alkotó (vagy csoport) több pályaművel, tárgye gyüttessel is nevezhet. A pályamunkákat általános iskolás és középiskolás korosztályban külön értékeli és díjazza a zsűri.

Választható műfajok

Hímzés, szövés, faragás, nemez, gyöngymunkák és ezen technikák ötvözte.

Témakörök

1. Mai használati tárgy vagy ruhadarab elkészítése valamely néprajzi tájegységre jellemző hagyományos népi, kismesterségbeli technológiával;

2. Valamely néprajzi tájegységre jellemző népművészeti motívumkincs alkalmazása megvásárolt késztermékre (használati tárgy, ruhadarab) a fent felsorolt műfajokon belül.

Beadandó produktumok:

a) Hagományos eljárással elkészített mai használati tárgy, öltözet, ruhadarab vagy ki-

egészítő, vagy egy néprajzi tájegységre jellemző hagyományos motívumkincs felhasználásával díszített használati tárgy, ruhadarab vagy kiegészítő. Az alap lehet kereskedelmi forgalomban kapható árucikk. Legfeljebb 7 összetartozó tárgytípus szerepelhet egy pályázati anyagban.

b) Tervdokumentáció (legfeljebb 5 oldal): a tájegység lehető legpontosabb megjelölése és bemutatása (legfeljebb 1 oldal), az elkészült tárgy hagyományörző jegyeinek, használati funkciójának és újszerűségének leírása (legfeljebb 1 oldal), a forrásanyagokról készült fotók, a pályázatra beadott tárgyak tervei, valamint az elkészítés folyamatának dokumentálása (fotók) szöveges magyarázattal.

c) A kész pályamunka(k)ról legalább 5 db fénykép, amely a tárgy(ak)at teljes terjedelmében/terjedelmükben és részletei(k)ben, különböző látószögből egyaránt megmutatja.

A benevezés módja és határideje

Regisztrálni a <https://karpatmedence.oktatas.hu/redesign/> oldalon a nevezési lap(ok) kitöltésével és a megjelölt dokumentumok feltöltésével lehet. A beadandó produktumokat (tervdokumentáció, fényképek a pályamunka(k)ról) **2020. március 10-én 23:59-ig** lehet feltölteni.

Meseíró pályázat

A Tündérszó felhívásra a világ minden tájáról várják a magyar nyelvű meséket

A székesfehérvári Gárdonyi Géza Művelődési Ház és Könyvtár 11. alkalommal hirdeti meg határok nélküli meseíró pályázatát.

A pályázatra a világ **bármely országában élő** 8–15 éves gyermekek **magyar nyelven írott meséit** várják e-mailben, csatolt Microsoft Word dokumentumban vagy postai úton 4 példányban, **2020. március 13-ig**.

A pályázatra a **2005. január 1-je és 2011. december 31-e között** született gyermekek meséit fogadják.

A mese mellé a résztvevőknek csatolniuk kell: 1.) a meseíró nevét, 2.) születési idejét (év, hónap, nap), 3.) postacímét (ország, település, utca, házszám, irányítószám), és 4.) szülei egyikének lehetőleg e-mail-címét vagy telefonszámát!

A pályaművek terjedelme legfeljebb 6000 karakter (szóközök nélkül) lehet. Formátum: TNR betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sorköz, sorkizárt rendezés, normál margó. Témájukkal, irodalmi formájukkal kapcsolatban nincs semmiféle megkötés. Egy pályázó csak egy mesét küldhet a zsűrinek.

A pályázó a mese elküldésével hozzájárul műve bármilyen formában történő, külön ellenszolgáltatás nélküli, későbbi nyilvánosságra hozásához. A pályázat szellemi mecénása Lezsák Sándor költő, a Magyar Országgyűlés alelnöke.

A bírálóbizottság neves írókból áll. A díjnyerteseket oklevéllel és egyedi művészeti alkotással jutalmazzuk. A döntést követő ünnepélyes eredményhirdetés 2020. június elején lesz Székesfehérváron.

A díjazottakat **2020. május 8-ig** telefonon vagy e-mailben értesítjük, illetve névsorukat a www.ggmuvhaz.hu honlapon közzéteesszük.

A legjobb írásokat az Egyesület egy későbbi időpontban megjelenteti.

*

Gárdonyi Géza Művelődési Ház és Könyvtár

H-8000 Székesfehérvár, Sóstó lakótelep 1.

Magyarország

+36 22/501-161;

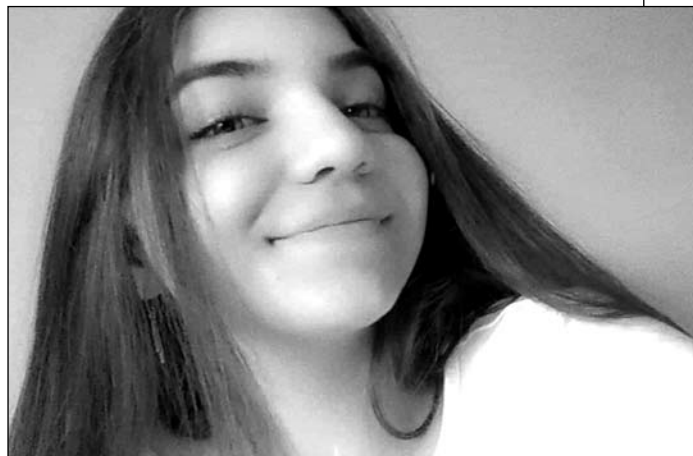
tunderszopalyazat@gmail.com

Lexikon

Te is benne szeretnél lenni az újságban? Semmi akadálya: küldj magadról tudnivalókat Lexikonunkba! Küldj egy fotót magadról, és válaszolj az alábbi kérdésekre:

Nevem:
Becenevem:
Melyik suliba, osztályba járok:
Kedvenc tantárgyam:
Kedvenc tanárom:
Kedvenc könyvem:
Kedvenc együttesem:
Kedvenc énekesem:
Kedvenc zeneszámom:
Kedvenc filmem, sorozatom:
Melyik filmben játszánám a főszerepet:
Kedvenc Insta-profilom:
Kedvenc influenszerem:
Kedvenc hangulatjelem:
Kedvenc számítógépes játékomból:
Hobbim:
Kedvenc étel, italom:
Kedvenc állatom:
Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban:
Na és a szerelem?:

Vigyázz! (Szinte) az összes kérdésre kötelező a válasz 😊. Persze, csakis rajtad múlik, mennyit engedsz felfedni magadról!

Nevem: **Hajduk Svetlana**
Becenevem: Svet, Ceca, Svetuka...
Melyik suliba, osztályba járok: Október 18. Általános Iskola, 8.osztály, Zentagunaras
Kedvenc tantárgyam: biológia
Kedvenc tanárom: Kiss György
Kedvenc könyvem: Miután
Kedvenc együttesem: Follow The Flow
Kedvenc énekesem: Mabel
Kedvenc zeneszámom: nincs
Kedvenc filmem, sorozatom: Riverdale(sorozat), Demóna 1,2(film)
Melyik filmben játszánám a főszerepet?: Miután
Kedvenc insta-profilom: mixed_._feelings, engem is szabad követni: @itshcecaa_
Kedvenc influenszerem: @dovecameron,@camimendes,@madelame,@jennaortega
Kedvenc hangulatjelem: 😊
Kedvenc számítógépes játékomból: nem szoktam számítógépen játszani
Hobbim: rajzolás
Kedvenc étel, italom: burek
Kedvenc állatom: kutya
Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban: Bizalmas sorok

Nevem: **Horváth Ágota**
Becenevem: Ági
Melyik suliba, osztályba járok: Október 18. Általános Iskola, 8.osztály, Zentagunaras
Kedvenc könyvem: Miután
Kedvenc együttesem: ByeAlex és a Sleep
Kedvenc énekesem: Billie Eilish
Kedvenc zeneszámom: Lombok
Kedvenc filmem, sorozatom: Riverdale
Melyik filmben játszánám a főszerepet: Utódok
Kedvenc Insta-profilom:@madelame (kövessetek:@iamagih)
Kedvenc influenszerem: Dove Cameron
Hobbim: a zongorázás
Kedvenc étel, italom: burek, tea
Kedvenc állatom: cica
Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban: Bizalmas sorok

Buzdító szöveg (Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk)

Figyeljete, barátaim! A holnapi csatát meg kell nyernünk, különben a vörösingesek és a pásztoroké lesz a mi szeretett grundunk. Ha ezt a csatát elveszítjük, akkor a dicsőségünk is elveszik. Ha az emberek megtudják a hírt, hogy a Pál utcai fiúk elvesztették a háborút, az utcán még köszönni se fognak. Az iskolában az osztálytársaink gyávanak fognak minket nevezni. Ezt akarjátok? Holnap, ha megnyerjük a csatát, a vörösingesek és a pásztorok többé már nem fognak gyengének nevezni minket. Ha megvernek minket, akkor akár hányszor erre jövünk és látjuk a grundot, sírva fakadunk, hogy régen ez a miénk volt, most pedig az ellenségé. Ez nem lesz jó nekem sem, nektek sem. Tehát a holnapi csatába adjátok bele minden erőtet, és bizonyítsuk be, hogy nem vagyunk gyengék és gyávák!

Juhász Dominik, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Akit szeretek

Apukám 56 éves zenetanár, engem is tanít.

Nagyon szeretem! Általában csak beszélgetni és filmet nézni szoktunk együtt, de néha társasjátékozunk és kártyázunk. Az iskolában is és otthon is elég szigorú, de ennek ellenére elég humoros és gondoskodó szülő. Néha ki szoktunk menni a kosárlabdapályára egy kicsit gyakorolni, elég jól játszik. Szeretem, amikor zenél, mert nagyon ügyes, az énekhangja is elég jó. Legtöbbször az iskoláról, filmekről és mostanában a karácsonyról szoktunk beszélgetni, pl. hogy hogyan díszítjük majd fel a fát, vagy mit kérek karácsonyra. A haja ősz, a szeme barna, van bajusza és egy kicsi szakálla is. Nagyon szereti az akciót, a sci-fi és a fantasy filmeket, valamint a vígjátékokat, pont mint én. Épp nemrég esett át egy műtéten, de már jobban van.

Nagyon szerető, gondoskodó és humoros, mindenki szereti a családban.

Bakos Ádám, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Akit szeretek

Én apukámról írok, mert ő az egyik legfontosabb személy az életemben.

Ő 41 éves, de ahhoz képest jól tartja magát. Nincs még ránc és ősz hajszála sem. A szeme sötétkék, a haja pedig sötétbarna. Magas és sovány, igaz, van egy kicsi pocakja. Anyára pozitív hatással van, mert folyton megvigasztalja és megneveteti. Nagyon jó a humora, még munka után is viccelődik. Sokat dolgozik, de sohasem panaszkodik. Nem iszik alkoholt, és nem dohányzik, de van egy „szenvédegye”, nagyon szeret édességet enni. Utálja, ha sokat beszélnek róla és ha dicsérgetik. Imádja a mulatót zenét, bár táncolni nem tud. Az úszás is távol áll tőle. Csendes, és a szülei közül ő az engedékenyebb. Ő tanított meg játszani a magyar kártyával, máskor teniszeztünk, fociztam vele. Esténként híradót és buta műsorokat néz a televízióban. Nem ért a modern kutyákhoz, és évente egy-két alkalommal nézi meg a világhálót. Az ő közelében nyugalom van, és mindenkit megnyugtat. Hétvégén sok időt szeret velem és anyukámmal tölteni, de azért mindig jut arra is ideje, hogy a kedvenc újságját, a Magyar Szót elolvassa. Anyukámon kívül őt szeretem és tisztetem a legjobban.

Ő a példaképem, olyan nyugodt és kedves akarok lenni, mint ő.

Kelemen Brigitta, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Akit szeretek

A testvéremről írok. A neve Magdaléna, de mi csak Lénának hívjuk.

Ő hasonlít rám a legjobban. Mindenki azt mondja, mintha ikrek lennénk, de sajnos, nem vagyunk azok, mert 10 évvel fiatalabb nálam a húgom. Szeme zöld, haja aranyzöld színű. A születésnapja július 14-én van. Idén volt a második születésnapja. Van egy babája, úgy hívják, Böbe, vele szokott aludni és játszani egyaránt. Szereti azt csinálni, amit a töb-

biek. Megfigyeli, megkérdezi, és ő is megcsinálja. A gond az, hogy néha butaságokat is csinálunk, és ezért kikapunk néhanapján. Az egyetlen hibája az, hogy nincs türelme, nincs ideje. Ő nem néz tévét, mert még unalmas neki, viszont mesét sem tudunk neki olvasni, mert mindig lapozni kell. Szeret szövegelni, okoskodni, de csak pont annyira, mint a többi testvérem és persze én is. Szereti a verseket, mondókákat, de amikor már másodszorra mondjuk el, akkor azt hiszi, hogy ő is tudja, és csak ő mondhatja el, közben nem is tudja. Néha együtt szoktunk fürdeni, ezt úgy értem, hogy leülök a kád szélére, és segítek neki a fürdésben. Szereti, ha a haját igazgatom, de én is, hisz már úgysem babázhatok, vele viszont pontosan olyan érzésem van, mintha egy játékbabának szépíteném a hajkoronáját.

Sokat szoktunk hülyülni és röhögni, mint két igazi testvér.

Lassú Emma, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A padtársam

A padtársam Péter Nándor. Első osztályban ismerkedtünk meg, amikor anyukám beszélgetett az ő anyukájával, mi pedig játszottunk addig: fogócskát, kő-papír-ollót.

Ő magas termetű, első a tornasorban. Hosszu keze és lába van, szépen tud tamburázni, hosszú lábával ügyesen tud focizni. Fekete haja és sötét szeme van. Nagy szája van, de kicsi füle. A feje óriási, de nincs benne sok tudás. Egy segítőkész fiú, ha valamit nem tudok, vagy lemaradok, akkor mindig elmondja. Ha beteg vagyok, meg szokta kérdezni, hogy átküldje-e a leckét, és ennek nagyon örülök. A kedvenc színe a zöld, szép, mintás blúzokban jár. A nadrágjai általában fekete színűek, de ez változhat. Együtt szoktunk járni táncra, mert ez a kedvenc hobbija. Szoktunk focizni és biciklizni is. Vannak alkalmak, amikor lehet beszámolót készíteni, akkor vele vagy Zalánal szoktam.

Nagyon kedvelem, mert, ahogy már mondtam, mindenben segít. Nekem ez nagyon jó, mert ha lemaradok az órán, akkor tőle gyorsan lepingálom és nem kell vele foglalkozni utána. Nem kedvelem, ha összeveszünk, mert akkor nehezen békülünk ki. Egy apró dolgon is össze tudunk kapni.

Pálfi Patrik, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A piacon

Egy szép csütörtöki reggelen a tanító néni bejött az osztályba, és bejelentette, hogy az első óra helyett megyünk a piacra. Meglepődve felvettem a kabátot és a többiekkel sorba álltunk az induláshoz.

Az úton nézelődtünk és beszélgettünk, de igyekeztünk is, hogy még a tömeg előtt odaérjünk. A piacon már az árusok kipakolták a friss zöldséget, gyümölcsöt és sokféle más árut. A tanító néni vezetésével végimentünk a sorok között. Láttunk szép harsogó káposztafejeket, karfiolt,

Fenyők

Maráci Lara, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

mosolygós piros almákat, répakötegeket. Az egyik árus finom mézet kínált. Akkor a karácsonyi ünnepekre készülődtek az emberek. Sok helyen adventi koszorút, búzasünit, cukorkákat árultak. A tanító néni mindenki számára almát vásárolt. A ráadás pedig gumimaci volt.

Hamarosan visszaindultunk az iskolába, és siettünk megmosni az almákat, hogy mihamarabb megkóstolhassuk. Nem csalódtunk, az alma finom és ropogós volt. A piaciátogatás jó élmény volt számomra, és remélem, többször is lesz ilyen nap az iskolában.

Sarnyai Dániel, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Reggel otthon

Reggel fél kilenckor csörög az ébresztő. Sokáig lustálkodom, de kilenc órára azért felkelek.

Kivánszorgok a fürdőszobába, de persze mindig akkor van bent a testvérem, Anna. Szóval várnom kell. Ilyenkor meg szoktam reggelizni. Általában kakaó és nutellás kenyér szokott lenni a reggelim. Mire jóllakom, akkora Anna is elvégzi dolgát. A fürdőszobában le szoktam tusolni, és fogat mosok. Később a szobámban benézek a szekrényembe és kiválasztom a ruhát. Ha jó idő van, akkor elég egy hosszú ujjú is, de ha borúsabb idő van, akkor egy póló, egy hosszú ujjú és egy pulcsi. Később elmegyek egyet kocogni, viszek magammal vizet és telefont. Jól szokott esni a futás. Mikor kifutottam magam, otthon iszok egy narancslevet, és lepihenek.

Egyébként amikor sulis van, nagyon nehezen szoktam felkelni, de persze érthető, hogy hétvégén sokkal nagyobb lelkesedéssel ébredünk, mert akkor nem sietünk sehová.

Bata Flóra, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Álmomban

Ritkán álmodom. Tegnap épp olyat álmodtam, amire emlékszem is.

Szóval azt álmodtam, hogy Angliában vagyok, Londonban. Esett az eső. Körülöttem mindenki angol. Egyszer csak megjelent Pókember, csak úgy sétált. Senki rá sem nézett. Gondolkodtam, hogy vajon miért, de sajnos nem jöttem rá. Csak úgy lazán ment, én utána mentem. Lestem, hova tart. Meg sem állt. Mikor odaért a repülőterre, felszállt az egyik gépre. Oda is utánasettenkedtem. Odaültem szinte mellé. Az úton nézelődtem, megérkeztünk Belgrádba. Egy átlag embernek ebben a helyzetben a reakciója az lenne, hogy miért vagyok itt. Nekem az jutott eszembe, hogy miért jön ide Pókember. Beült egy taxiba, én követtem egy másikkal. Egészen Szabadkáig ment. Bement egy üzletbe. Vett egy kesztyűt, amit nem igazán értettem, mert nyár volt. Ezután elment egy uszodába. Megvártam, hogy kijöjjön onnan. Elindult Bácskossuthfalvára. Amikor odaért, vett egy fagyaltot, és leült egy padra. Én úgy gondoltam, hogy láthatatlan leszek, és mivel ez csak egy álom, sikerült is. Pókember elment az iskolánkba, és beszélt a filmjeiről. Sokat nevettek a

gyerekek. Beszélt az életéről, beült több órára is, utána, gondolom, hazament, visszafelé már nem követtem.

Rájöttem arra, hogy megérte követni Pókembert, mert neki jó és vicces napjai vannak, ami engem is felvidított.

Gulyás Zétény, 6. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Őszi séta a nagymamával

Egy szép őszi reggelen a nagymamám arra kért, hogy menjek vele sétálni, mert olyan rég nem beszélgettünk már.

Tudni kell, hogy én korábban mindig mindent megosztottam a nagymamával. Csak az utóbbi időben sajnos kicsit csúnyán bántam vele, és nem beszélgettünk már olyan sokat.

– Hogy megy az iskola? – kérdezte. – Milyenek a jegyek?

Megszokott kérdések...

– Jól megy, minden oké... A jegyek is jók, nincs egy rossz sem.

– Akkor jól van, kislányom.

– Hát ja... – válaszoltam kissé unottan.

– Na, és ma mi volt a suliban?

– Semmi különös... Jó volt.

– Gyere, elmegyünk enni valamit! – mondta mama.

– Okés, fizeted? – kérdeztem kuncogva.

– Persze! – válaszolt mosolyogva.

Falatoztunk, az idő múlt, mi pedig csendben sétáltunk egymás mellett.

– Ez finom volt... – motyogtam.

– Igen, az volt...

– És... amúgy... te hogy vagy? – kérdeztem.

– Mit mondjak, kislányom... Néha szédülök meg fáj a fejem. De inkább azt mondd, te jól vagy-e!

– Nekem a hasam szokott fájni.

– Az nem jó, szóltál róla anyának?

– Igen, mondtam már neki. Azt mondta, ha nem múlik el, akkor szóljak neki megint. De mostanában már nem fáj annyira.

– Meg kell mondani, ha nagyon fáj! – parancsolt rám nagymamám.

– Jó, jó... – válaszoltam kicsit flegmán – Tata hol van? Nem láttam már egy ideje...

– Hát, nagyapád betegeskedik. Most épp fekszik meg teázik.

– Hüha... Az nem jó. Mi baja? – kérdeztem kissé aggódva.

– Alacsony a vérnyomása, fáj a dereka, szédül, köhög. Elkapott valami nyavalyát is.

– Szed gyógyszert?

– Igen, volt orvosnál, gyógyszert is kapott – nyugtatott meg mama.

– Nekem lassan indulnom kell haza, későre jár.

– Rendben, elsétálok veled egy darabon.

Elindultunk hazafelé, kinos csendben. Szégyelltem magam, mert rájöttem, hogy törődhetnék többet is a nagyszüleimmel.

Stanyó Rita, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Fenyők

Takács Blanka, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Fenyők

Oláh Jázmin, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Egy különleges falfesték

Hőszabályozó, energiát megtakarító, a szennyező anyagokat felfaló és a szén-dioxid-kibocsátás csökkenését segítő falfestékeket fejlesztettek ki kutatók.

Az ENERPAINTEK nevű projekt keretében kifejlesztett festék egyfajta szigetelőanyagként használható, hogy növeljék az öreg házak energiahatékonyságát anélkül, hogy óriási összegeket költenének rájuk. Napközben a festék összegyűjti a radiátorok által és az emberek által kibocsátott hőt, és éjszaka kibocsátja, amikor csökken a hőmérséklet, hiszen kikapcsolják a kazánokat.

A festék képes csökkenteni a szennyezőanyagokat, mint amilyen nitrogén-dioxid, megölni a vírusokat, baktériumokat és a penészt, eltávolítani a rossz szagokat, visszaverni a port és a koszt.

Tavaly 21 utcaművész elkészítette Európa első, szennyezőanyagot felfaló falfestményét Rómában, egy hétszintes épület száz négyzetméternyi felületén.

(Origo)

Robotgalamb

A kaliforniai Stanford Egyetem kutatócsoportja kifejlesztett egy tollas szárnyal repülő robotot, melyet a galambok ízületeinek működése alapján modelleztek. Mint a Science News portál beszámolójából kiderül, a madarak tollaik legyezőszerű mozgatásával váltják szárnyuk alakját, repülési technikájuk ezért kifinomultabb, mint a merev szárnyú drónoké.

A PigeonBot megépítéséhez a kutatók mindenekelőtt alaposan feltérképezték, hogyan irányítják a galambok ízületei szárnytollaik mozgását, majd ennek mintájára formálták a robotgalamb szárnyait, amik ezáltal képesek hasonlóan változtatni alakjukat.

Kutatásuk más fontos eredményt is hozott, mivel rájöttek, hogyan alkothatnak mozgékonyabb, gyorsabb légi szerkezeteket a jövőben. Tollas szárnyaival a PigeonBot kiválóan manőverezik zsúfolt helyeken, épületek között vagy akár erdőben is, va-

lamint könnyen navigál a kedvezőtlen légköri körülmények között.

Kiderült, hogy a repüléshez használt tollakat a csukló- és ujjízület szöge befolyásolja leginkább. A szakemberek a megszerzett tudással a zsebükben vágta neki a valódi galambtollakkal és mesterséges ízületekkel ellátott robotgalamb megépítésének. Sokkal kecsesebben repül, mint a hagyományos drónok. (Rakéta)

Poliprobot

Polipok inspirálta robotot alkottak kínai kutatók: a puha robot képes a zsugorodásra, a környezetéhez igazodó kamuflázsra és a multimodális* helyzetváltoztatásra.

A kutatók körében egyre népszerűbb kutatási terület az olyan bionikus robotok megalkotása, amelyeket a környezetükkel kapcsolatba lépő élőlények inspirálnak. A senceseni Tudományos Akadémia Intézete, az Institutes of Advanced Technology (SIAT) szakértői a polipokat megfigyelve készítették el robotjukat, amely képes változtatni méretén helyzetváltoztatása közben.

A robot kiemelkedő módon képes áthaladni különböző tereptárgyakon, például átmászik egy kétmilliméter magas alagúton és átúszik egy 450 mikrométernyi széles csatornában.

A puha robot egy szűk, saját testénél kisebb csövön is átfér úgy, hogy közeli infravörös fény sugárzásának hatására 35 százalékkal csökkenti testének kiterjedését.

A csápjaiban lévő hidrogél áttetszőségének köszönhetően a robot a vízben képes a kamuflázsra.

Bionikus megjelenésnek és helyzetváltoztató képességének köszönhetően várhatóan több területen is előnnyel járhat a puha robot alkalmazása, mint például az orvosbiológiában és a környezet vizsgálatában, monitorozásában.

* többféleképpen történő

Mi a bionika?

Olyan új, több szaktudományt átfogó tudományág, amelynek célja az élő természetben kifejlesztett megoldások átültetése a műszaki gyakorlatba.

Bajnokok a fák között

A legmagasabb fákként az Észak-Amerikában honos **óriás mamutfenyőket** tartják számon. A 40 emeletes felhőkarcolók magasságával vetekedő, 110 métert is elérő faóriások arasznyi kérge is a legvastagabb a fakérgék között.

Állítólag a világ legöregebb fája is egy 12 000 éves kaliforniai mamutfenyő volt, amelynek árnyékában valamikor az ősemler is pattintgathatta kőszerszárait. A legvastagabb törzsű és legkiterjedtebb – a törzsétől 100 méterre is elnyúló – gyökerű fa az Afrikában, Ausztráliában és Madagaszkár szigetén 3–4000 évig is élő majomkenyérfa (baobab). Törzsének kerülete meghaladhatja az 50 métert, de ha a szárazság hosszan tartó, lefogyni is képes, felhasználva a törzsében tárolt víztartalékait.

Nem lenne ajánlatos a legnagyobb termésű fák, a trópusok **kenyérfa**inak árnyékában állodogálni gyümölcsérés idején. A fákon termő tüskés, zöld, kellemetlen illatú, de megsütve ízletes „kenyerek” tömege ugyanis a 40 kilót is elérheti.

Egy hatodik emeleti lakás ablakából kitarva, éppen a földet sepernék a leghosszabb levelű fák, az Amazonas vidékén élő **rafiapálmák** 20 méter hosszúságot is elérő levelei.

A természet változásai januárban

Kevesen járnak télen erdőben, de mégsem árt tudni, hogy ilyenkor legjobban talán az őzek és a szarvasok szenvednek. A fagyos hó felsebzi a lábukat, ennivalót alig-alig találnak a kopár télben. Az erdészek és a vadászok gondoskodnak élelemről számukra. Az etetőket réti szénával, lucernával töltik fel.

A madaraknak ahhoz, hogy átvészeljék a telet, nagyon sokat kell mozogniuk és enniük. A táplálékokból nyerik azt a fűtőanyagot, amely fenntartja testük hőmérsékletét. A tollazatuk jól védi őket a hideg ellen. Biztosan láttad már, hogy amikor hideg van, a madarak felborzolt tollal üldögélnek az ágakon, drótokon. A felborzolt tollazat közé befurakodó levegő megtartja testük melegét. Így olyan, mintha szigetelő légpaplan borítaná a madarak testét.

Kecsketornyok

A kecskék rendkívül kíváncsi és merész jószágok, a legkomolyabb hegymászókat megszégyenítő manőverekre képesek a szinte függőleges sziklafalakon is. **Charles Back** azonban Dél-Afrika egy sík területén alapította meg „Fairview Wine & Cheese” nevű farmját, ahol a kecskék híján vannak az efféle kihívásoknak. A vállalkozás egyik fő profiljának számító sajtot itt tehén- és kecsketejből állítják elő, és a farmer ügyelni kívánt kecskéi mentális állapotára. A megoldás sem később sokáig: tornyot kellett építeni a jószágoknak, lehetőleg jó magasat, hogy a kecskének ne legyen hiányuk „térisonyból”. A téglából épült kétemeletes tornyot méreteiben a jószágokhoz igazították.

A falépcsőt spirálisan vezették körbe az építmény körül. Az ötlet sokak számára szimpatikus volt, így ma már sok-sok kecsketorony van a világon.

Florentin herceg és a gróf leánya

Messze innen élt egyszer egy gróf. Egy szép nyári napon leánya a kastély kertjében vidáman táncolt, miközben a madarak énekét hallgatta. Egy idő után, mikor elfáradt, egy dús lombú tölgyfa árnyékába pihent le, és észrevett egy galambot az egyik ágon.

– Gyere le, kedves kis galambom – szolt a lány –, gyere le hozzám. Hazaviszlek, aranykalitkába teszlek, és mindent megkapsz, amit csak kívánsz, olyan jól tartalak majd, mintha édes gyermekem volnál.

Ahogy kimondta e szavakat, a galamb le-
röppent a fáról, s rátelepedett a vállára. A lány megsimogatta, aztán hazavitte, és az ágya mellé rakta egy díszes aranykalitkába.

Mikor eljött az éjjel, és a gróf leánya az ágyához lépett, hogy lefeküdjön, nagy megdöbbenésére ott talált egy jóképű fiatalembert. Először nagyon megijedt, a szoba ajtaja ugyanis mindvégig zárva volt, tehát ott nem jöhetett be a hívatlan látogató. De ez a lány nagyon bátor volt, nem szaladt el, hanem megkérdezte az ifjút, hogyan került a szobába.

– Tőlem ne félj egy cseppet se – suttogetta a fiú –, én vagyok az a szelíd galamb, akit hazahoztál.

– Ki vagy te valójában? – kérdezte kíváncsian a lány. – És hogy lehet, hogy galamb képében is meg tudsz jelenni?

– A nevem Florentin. Édesanyám egy királynő, de többet tud, mint egy egyszerű halandó, mert igen sok varázslatot ismer. Egy nap, mikor nem teljesítettem egyik óhaját, elvarázsolt, és azóta nappal galambként, éjjel emberként élek. Csak éjszaka tudok visszaváltozni, mert akkor elszáll a varázslat ereje. Ma, amikor megláttalak, különös érzés öntötte el a szívemet, és olyan boldog voltam, mint még soha. Most először örültem, hogy galamb lehettem, mert így a közeledbe férkőzhettem, és úgy érzem, ha nem fogsz szeretni engem, örökké boldogtalan leszek!

– Mire lenne jó, ha viszontszeretnél? – kérdezte a lány. – Hiszen elrepülhetsz tőlem messzire, és akkor magamra maradok.

– Soha nem hagynálak el! – felelte elszántan a herceg. – Csak légy a feleségem, és én örökké melletted maradok. Nappal madárként, éjszaka herceggént, de mindig veled leszek.

Így történt, hogy a grófkisasszony boldogan igent mondott. Titokban házasodtak össze a herceggel, nehogy a lány apja tudomást szerezzen a menyegzőről. Boldogan éldegéltek a kastélyban, és senki nem is sejtette, hogy éjjelente a lány ágya melletti aranykalitkában bűgő kedves galamb Florentin herceggé változik.

Minden esztendőben a grófkisasszonynak született egy kisfia, a herceg pedig elrepült az újszülöttnél a tengerentúlra, és édesanyjára bízta a kicsit.

Hét esztendő telt el, és hét szép gyermekük született. Ám ekkor nagy csapás érte őket. A gróf úgy döntött, hogy férjhez adja leányát egy magas rangú, nemes úrhoz, aki már egy ideje szemet vetett a grófkisasszonyra.

– Édesapám, én nem akarok férjhezmenni – sírt kétségbeesetten a lány. – Boldogan élek itt az én kis galambommal.

Ám hiába erősködött, hogy nem akar férjhez menni, édesapja ragaszkodott a házassághoz, és még azzal is megfenyegette a lányát, hogy megöli a galambot.

– Ha csak ez a madár tart itt téged, akkor már holnap végzek vele, úgy élj! – dühöngött a gróf.

– Ó, jaj – szolt a galamb –, itt az ideje, hogy elmenjek!

– Azzal kiugrott az ablakpárkányra, és elrepült. Elrepült a tengerentúlra, egészen az anyja váráig. Mikor édesanyja meglátta őt, így szolt a fiához.

egy varázsigét, és abban a pillanatban Florentin sólyommá változott, körülötte meg ott repült a huszonnégy szürkegém, felettük pedig a hét fehér hattyú.

Elindultak a gróf kastélya felé, sebesen repültek a viharos tenger felett, hogy még idejében megérkezzenek. Mikor odaértek, éppen akkor indult el az esküvői menet a templom felé. Elöl mentek a gróf katonái, mögöttük a vőlegény barátai, majd a nemes kérő és a boldog apa, végül a szomorú menyasszony. Lassan lépdelték az esküvői dallamokra, miközben magas koronájú fák mellett haladtak el, melyek ágain már ott ült a madársereg.

Florentin herceg szavára hirtelen mind a le-
vegőbe emelkedtek, és körözni kezdték a násznép feje felett. Alul a gémekek, felettük a hattyúk,

– Gyere, Florentin, nézd milyen ügyes táncosok jöttek el hozzám, táncolj velük te is. És hallgasd a harsonákat, drága gyermekem. Jöjj, és maradj itt végleg, mert látom, ezúttal nem hoztál magaddal egy kisfiút.

– Nem, anyám, nem hoztam, és nincs kedvem sem táncolni, sem a harsonákat hallgatni – mondta búskomoran a herceg –, mert szeretett felségem, hét gyermekem anyja holnap férjhez megy, és az lesz életem legszomorúbb napja.

– Tehetek valamit érted, fiam? – kérdezte az anyja. – Mondd csak bátran, és én teljesítem, ha varázserőm engedi.

– Nos, kedves anyám, akkor ezt a huszonnégy táncost és harsonást változtasd huszonnégy szürkegémé, hét fiamat hét fehér hattyúvá, engem pedig sólyommá, aki vezeti őket.

– Drága fiam, ekkora varázserővel nem rendelkezem, de talán a tanítómesterem, a Nyugati Boszorkány segítségével valóra válthatom a kívánságodat.

A királynő elsietett a boszorkány barlangjába, és hamarosan egy csokor gyógyfűvel tért vissza. Miközben elégette őket, elmormogott

legmagasabban a sólyom. Az emberek már éppen kezdtek gyönyörködni a fenséges madarak látványában, mikor a tollas had lecsapott rájuk. A szürkegémek a katonákra támadtak, csípték és rúgták őket, míg azok ijedtükben el nem szaladtak. A hattyúk a lány apját üldözték, a sólyom meg a vőlegényt vette célba, és nekítaszította egy fának. A vendégek hamar szétszéledtek a váratlan támadás nyomán. Miután mind eltűntek, a gémekek szorosan egymáshoz bújtak, a hattyúk pedig felültették rájuk a grófkisasszonyt. Mindannyian felreppentek, és a sólyommal az élen elindultak Florentin herceg otthona felé.

Bizony, így még nem zavart meg soha senki egyetlen esküvőt sem, a lány apja tethetetlenül nézte, ahogy leánya továtúnik a szeme elől. A madarak egyre kisebbek lettek, ahogy távolodtak, mígnem parányi pontokká zsugorodtak, végül beleolvadtak az ég kékjébe, és eltűntek a messzeségben.

Aznap a királynő végre megszabadította fiát a varázslattól, és a herceg azóta is boldogan él feleségével és hét szép gyermekével.

(Joseph Jacobs meséje)

„Sziveri János voltam, ez volt büntetésem”

Sziveri János, az újvidéki formabontó, radikális folyóirat, az Új Symposion (jelentése lakoma) egykori főszerkesztője, Muzslán-Muzslyán született 1954-ben, és 30 éve, 1990 februárjában halt meg Budapesten. 1983-ban igen különös körülmények között váltották le a főszerkesztői posztról, ezután a Szabadkai Népszínházban dolgozott, majd súlyosbodó betegsége miatt Budapestre költözött. A Symposion-botrány, életének és alakjának legendássága, tragikussága és az, hogy ma sem igen vannak Sziveri-versek az olvasókönyvekben, mind felkelthetik a kíváncsiságunkat.

Versei és egyéb megszólalásai a közéleti-politikai költészet, elhivatottság bizonyítékai. A Sziveri-vers nem a szépséget ragadja meg, felismerhetően sziveris, mégis sokrétű. Emberi, vaskos, önironikus és a létezésen elcsodálkozó- és méléző hangnem és téma váltakozik szövegeiben. Az e heti Iránytűben közölt gyerekversei a Sziveri Jánosra jellemző érzékenységet szólaltatják meg. Ezenfelül a kötött forma (szonett), a változó hosszúságú sorok és strófaszerkezetek, a zaklatott, izgó-mozgó versvilág és szóképek (figyeld meg a kerékpár-madár metaforáját és szövegkörnyezetét!) kölcsönöznek különös hangulatot ennek a versvilágnak. A szövegek (a rettegett szakszóval élve) lírai énje a világban helyét kereső gyerek hangján szólal meg. Utóbbi vonás pedig, akárcsak az önazonosság (ki vagyok én, mi az életem célja) kérdése a költő „felnőtt” verseinek is jellemzője.

Herédi Károly

Csalafintor

Amikor én egyszer
amikor ti még meg sem születtetek
amikor én egyszer
amikor épp hogy megszülettem
azt hogy vagyok
alig hogy észrevettem
hát azon hogy vagyok
jót nevettem

Nem sírtam csak nevettem
azon hogy vagyok meg
hogy ilyen aprónak születtem
gondolom meglepődtek a nagyok
s azóta ragyog
a szemük ilyen furcsán
amiért a világra nem máshol jöttem
hanem csak itt Muzslán

Tájékozódás a nagyvilágban

Kelet kezem
Nyugat kezem
Mindentről meg
Feledkezem

Ébresztő

Még hajnali félhomályban
vacog a szék, az asztal,
de fénylik már gyémántkalitka
szemed, akár a nappal.

Még alszol – de már kelsz.
Veled kel minden élő:
álomfűrtök pergamen-vöröse
és kisoroka barátunk, a félfő.

Madzagon vonaglik a facsiga teste,
kerékpár-madár csörög, csikorog.
Reggelente
mindenféle állatka gyomra korog.

Egymásra nagyon éhesek vagyunk.
Gyökereit tépi picurka szíved –
felnősz, mire fölfogná agyunk.
És a reggelit kéred.

Télűző

hiába hiába forgok
pirulnak piszepsuzsi orrok
s ha bizsereg a tenyerem
tejfogamat lenyelem

igaz
nagyon régen volt biz' az
nagyon régen
amikor még
nyulakat fogdostunk a jégen
sej a kutya mindenét
vigye már a hidegét

A szokás hatalma

Újabban hanyagolom a fogmosást.
Jobban szeretnék – úgymond – nem is enni,
ne kelljen a fogkefét a számba venni.
Meghonosíthatnám végre e szokást.

Vagy: fogam se volna! Egyszerűen
levegőt, s vizet szabadna csak nyelnem.
A zabálás ha nem lenne fő elvem –
érezhetném magamat nagyszerűen.

Vakargatom fejem – állok vagy megyek?
Felhorkannak a kába hintalovak.
Ha van mit ennem, miért ne egyek?

Ha nincs, úgysem zavarnak a fogak –
Hiába bármit a fogmosásra kenni,
mikor legjobb teli hassal lenni.

Amolyan top

Rongyos vagyok nagyon, amolyan top –
csak hogy kíméletlenül gazdag is:
enyém a szabadság minden kis hamis
zuga, enyéme arcmon a morcok.

Újságpapírba burkolom fejem –
jószerint hiába. A hideg okán
tapasztalom, lúdbőrizik a bokám.
Innen az is, hogy nem lelem helyem.

Esik és fázom – jól mégsem esik.
Most már belátom, barátom, e sík
világon minden kerek – s ami derék:

hiányzik folyton az egyik kerék.
Ezt csak hozzávetőlegesen mondom,
szokatlan, de nyilván nincs más dolgom.

A dalnok tavasza

Minő nyűszítés ez, csak nem ének?
(Étel, ital – szemnek-szájnak tetsző
bőség helyett suhogó somfavessző.)
Összeaszalódik tőle a lélek –

Lamentál a nyüzsgő szülőatyá.
Elszáll füled mellett, amit mondott:
Esőben nem száradnak a rongyok,
maradjon szárazon tehát a gatyá!

Magadra öltöd embernyi bőrdő,
ezentúl már én leszek az örőd.
Megszülettél, de felnőni sem könnyebb.

Körülrajongnak bátoratlan szörnyek,
s a kusa kőszahír újfent szárnyrakél:
ó te gyermek, megint bevizeltél.

Tudod-e, ki találta fel a szemüveget?

Az idősebbik Plinius római író, polihisztor, ókori enciklopédista egyik természettudományi munkájában megjegyzi a smaragról, hogy általában homorúra szokták csiszolni, és hogy Nero császár a gladiátorok küzdelmét egy smaragdon keresztül szokta szemlélni.

Neróról mások is írják, hogy gyenge szeme volt, s csak a közeli tárgyakat látta jól. Ezekből arra szoktak következtetni, hogy a rövidlátó Nero smaragd lencsét használt „monokli” gyanánt. Az ókorban nem ismerték a szemüveget, a konkáv és konvex üveglencsék hatását nem használták ki. Legvalószínűbb az, hogy Nero rájött, hogy a színes, drágaköveket utánzó üvegedények homorúan csiszolt, kerek mezőcskéiben a távoli tárgyak kicsinyített, de éles képe jelenik meg. Ez adta a gondolatot, hogy a gladiátorküzdelmeket a szeméhez közel emelt, homorúra csiszolt, zöld üvegdarab segítségével kövesse. A következtetéseket azonban ekkor még nem tudták levonni, így az ókorban még nem

készültek látásjavító üveglencsék, szemüvegek.

A szemüveg Európában született. Alapgondolatát **Abu Ali Muhammed ben el Hasan ibn Haitam el Basri**, ez a hosszú nevű arab tudós jegyezte fel a X. és a XI. század fordulóján. Vizsgálta a szemet, és tanulmányozta az optikát. Elsőként jött rá arra, hogy az üveggömb szelete nagytítja a képet.

Monokli és szemüveg

Tehát felfedezte a lupét, a nagyítót.

A szemüveg, a nagyításra használható pápaszem csak 1270 után jelent meg, először Itáliában. Valószínűleg hosszas próbálkozás, több ember keze munkája nyomán alakult ki a mai formája. Mindenesetre a firenzei Santa Maria Maggiore-templomban van egy sírkő ezzel a felirattal: „Itt nyugszik **Salvato Armato** a firenzei Armati

nemzetségből, a pápaszem feltalálója. Isten bocsássa meg a bűneit. Az Úrnak 1317-ik esztendejében.”

Mások **Alessandro Spirának** vagy az angol **Roger Baconnek** tulajdonítják a szemüveg feltalálását. Hogy Magyarországon mikor használtak először szemüveget, ezt nem lehet egészen pontosan megállapítani. A budai várásatások alkalmával a XV. századból származó, hegyikristály lencsés ezüst szemüveget találtak, de középkori magyar szárnyas oltár restaurálása alkalmával is bukkantak a falapok közé csúszott bőrkeretes szemüvegre. S ha már itt tartunk, nézzük, miért nevezik a szemüveget pápaszemnek is.

A pápaszem vagy papszem kifejezés Calepinus szótárának 1585-ös kiadásában jelent meg először. Mivel a régi világban elsősorban a papok foglalkozhattak tudománnyal, könyvek olvasásával, írással, az ő szemük károsodott a legjobban. Először ők használtak tehát szemüveget, a nép nyelvén pap- vagy pápaszemet.

Egyre több növény él a Mount Everest térségében

Egyre jobban benépesítik a növények a világ legmagasabb hegycsúcsának, a Mount Everestnek a térségét és a Himalája hegységet. Brit kutatók műholdas adatokat tanulmányozva mérték az erdőhatár (a magányos fák felső határa) és a hóhatár (ahol az év minden napján hó fedi a területet) között élő növények kiterjedését.

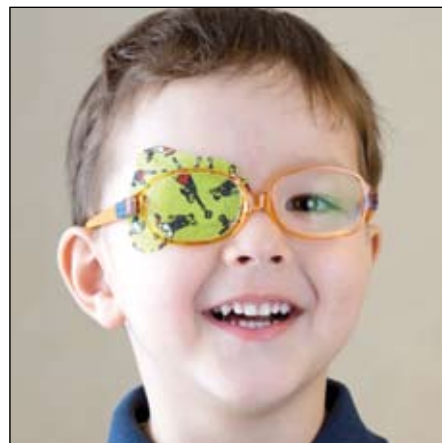
Az amerikai űrkutatási hivatal Landsat műholdjai által

1993 és 2018 között készített felvételek tanúsága szerint a hóhatár alatti vegetáció jelentősen növekedett a tengerszint feletti 4150 és 6000 méter közötti térségeken. A különböző magasságokban és helyszíneken eltérő mértékű a terjeszkedés, a legjelentősebbet az 5000-5500 méteres magasságban mutatták ki a kutatók.

Nem vizsgálták meg a változás okait, de felfedezé-

seik egybeesnek azzal a modellel, amely kimutatta, hogy a globális felmelegedés hatására a Himalája térségében mindenhol csökkent azon területek kiterjedése, ahol túl alacsony a hőmérséklet a növényi élet számára. Sok kutatás készült a jégolvadásról a Himalája térségében, köztük egy olyan, amelyik kimutatta, hogy a jégvesztesség 2000 és 2016 között megduplázódott.

Miért takarják be a gyerekek fél szemét?

Amikor föl, le, balra, jobbra nézünk, a szemünket apró izmokkal mozgatjuk. Ha előre nézünk, a szemizmok maguktól a közepére állítják be a szemet. Ha az egyik szemizom rövidebb, az egyik szemgolyó befelé vagy kifelé fordul. Ezt hívjuk kancsalságnak/bandzsalságnak.

Szemüveggel, néha műtéttel gyógyítják. Van olyan gyerek, akinek a kancsal szeme gyengébb is, és azt alig használja, fél szemmel néz. Ilyenkor a jó szemet letakarják, hogy a gyengébb szemet is munkára fogják, és a használatától megerősödjön.

A mérnöki csúcsteljesítmény és a féleszű hadurak

A Párizs-ágyú úgy lőtte Párizst, hogy a tüzérek el sem láttak odáig

Amikor a halálosztó hadurak hadászati tudása csütörtököt mondott, akkor műszaki csodabogarakkal igyekeztek a maguk javára fordítani a háború kimenetelét. Hogy a történelem során ez hányszor sikerült nekik, azt aligha lehet megállapítani. Ugyanakkor a történelem egész sor olyan ötletet és próbálkozást jegyez, amelyet katonai főfők ötlöttek ki, a mérnökök, a kohászok, a tüzserészek legyártottak, aztán a szerkentű végül közel sem volt olyan hatásos, mint amilyent megálmodóik reméltek. Az egyik ilyen híres halálosztó fegyver a Párizs-ágyú volt, amely az első világháborúban került bevetésre. A félreértések elkerülése végett azonnal mondjuk ki, hogy ez a löveg (több is készült belőle) nevét nem arról kapta, mert Párizst védve lőtte volna az ellenséget. Ellenkezőleg, a németek lőtték vele a Fény Városát, méghozzá nagyon messziről. Mert nem tudtak közelebb kerülni hozzá.

Az ágyút a Krupp-művek gyártották le az első világháború idején. Ebben az időszakban a frontvonal megmakacsolta magát, és bár voltak csatározások, egyik fél sem haladt előre. Meg nem is hátrált. Csak a veszteségeket halmozta. Mindkettő.

Erich Ludendorff tábornoknak az a hülye ötlete támadt, hogy jó volna ágyúzni Párizst, mert akkor – szerinte – meginogna a franciák morálja, és akkor talán, meglehet... nemcsak a veszteségeket halmozná, hanem sikereket is fel tudna mutatni. Igen ám, csakhogy a hadban álló feleket elválasztó frontvonal olyan messze volt Párizstól, hogy az akkori lövegek nem tudtak csomagot küldeni ekkora távolságra. Ezért a tábornok olyan ágyút rendelt, amely legalább 100 kilométeres távolságra is képes hatalmas lövedéket célba juttatni.

A Krupp-művek korábban is készített hatalmas ágyúkat. Már 1890-ben legyártotta a 355,6 milliméteres űrméretű partvédő ágyút, amely a 169 kilós lövedéket több mint kétszeres hangsebességgel (800 méter másodpercenként) lőtte ki. Az 1910-es évekre sikerült egy 210 mm-es űrméretű ágyúval 12 500 méteres lőtávolságot elérniük, a lövedék súlya 140 kiló volt, amihez 40 kiló kivető töltetre (lőporra) volt szükség. Ennek a lövedéknek a kezdősebessége már elérte a 840 métert másodpercenként. Csak futólag mondjuk, hogy a hang sebessége a levegőben nagyjából 340 méter körül van másodpercenként.

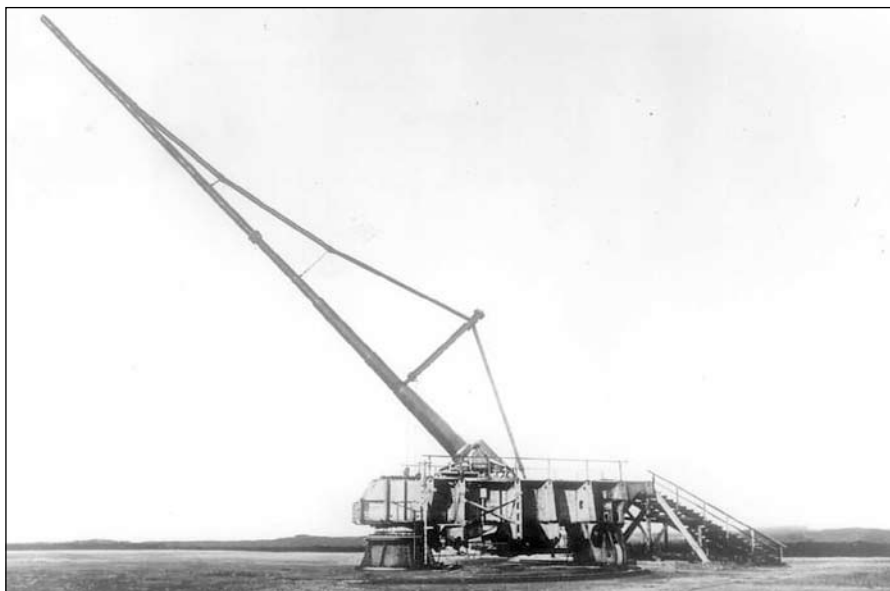
Most azonban sokkal hatásosabb eszközzé volt szükség. A fegyverek tesztelését 1916 novemberében kezdték el, majd 1917 őszén szállították őket a frontra. A három legyártottból kettőt vasbeton állásba szereltek, egyet pedig vasúti lövegtalpra helyeztek.

Persze, nem ment minden gördülékenyen. Az ágyúcső teljes tömege 140 tonna volt, ami

eleve sok, és aztán még jött a csőhossz is, amely 35 métert tett ki. Ezt még látni is rossz. Ez rendkívül sok, de a teljesítendőkre való tekintettel ennél kevesebb nem lehetett. Csakhogy egy igen hosszú és ilyen súlyos szerkezet saját súlya alatt is meghajlott. Begömbült ágyúcsőből pedig nem lehet lőni. Ezért a mérnököknek egy különleges támasz- és merevítőrendszert kellett kiagyalniuk ahhoz, hogy a csövet egyenesben tarthassák. Mert nemcsak a cső egyenesben maradásával kellett megbirkózniuk, hanem a benne elszabaduló erőkkal is. Az ágyú ugyanis 104 kilós, 90 centi hosszú lövedékeket lőtt ki, méghozzá úgy,

lult műszaki megoldások, megfeszített mérnöki munka, komoly számtan és mértan, némi vegytannal fűszerezve... szinte semmiért. Mert!

Párizsban gyakorlatilag semmilyen hadászati jelentősége nem volt. Amikor a Párizs-ágyú első lövedéke becsapódott, a lakosságnak halvány fogalma se volt, honnan érkezett. Bár a lövedék százkilós volt, a robbanótöltet csak hét kilót nyomott, a többi a védőköpeny volt, amely az ágyúcsőben tomboló erőktől védte a robbanóanyagot. A hét kiló azonban nem valami sok, rombolóereje is gyenge volt, a lakosság ijesztgetésére azonban elég.

Ügyetlen, hatástalan, csúf... Így nézett ki a Párizs-ágyú

hogy a töltényűrt 5–6 méter hosszan töltötte meg a 300 kiló lőpor, amely tüzeléskor egy századmásodperc alatt égett el. Hogy ez mekkora nyomást fejtett ki, és hogy mennyi az ennyi, arról majd fizikaórán...

Párizs város lövetéséhez a cső emelkedési szögét 55 fokra állították, a lövedék kezdősebessége pedig 1600 méter volt másodpercenként, ami a hang sebességének csaknem ötszöröse. De térjünk vissza az ágyúcső ötvenöt fokos emelkedési szögéhez. Azért lőttek vele így, mert a lövedék a röppálya tetőpontját nagyjából 38,5 kilométeres magasságban érte el, később 40 kilométer feletti magasságokban is utazott, és ez volt az első ember alkotta hogyishívják, amely elérte a sztratoszférát. Ennyit a Párizs-ágyú tudományos vívmányáról. A magyarázat: olyan magasan sokkal ritkább a levegő, kisebb a légellenállás, ezért nagyobb lőtávolságot érhetnek el.

Amikor ezen is túl voltak, a löelemképzésről – célzásról aligha beszélhetünk, hiszen a cél nem látták – figyelembe kellett venni a széljárását, de még a Föld elfordulását is. Túlságosan bonyo-

Az első napon összesen 21 lövést adtak le a francia fővárosra, miközben a szenvedő alanyok nem tudták, honnan érkeznek a csomagok, hiszen repülőzűgás nem előzte meg a robbanásokat. A helyszínen talált vastag acélszilánkok azonban hamarosan rámutattak, honnan erednek.

A pontos szám nem ismert, csupán saccolják, hogy nagyjából 350 lövést adtak le az ágyúk Párizsra, ezek java célba ért. De milyen célba?

A legsúlyosabb találatra nagypénteken került sor, amikor a Saint-Gervais-Saint-Protais-templomot kapták telibe, ahol éppen tartott a szertartás. Kilencvenegyen meghaltak, és ennyien sebesültek meg. A tüzérségi támadásoknak 250 halálos áldozata és 600 sebesültje volt.

A célt nem sikerült elérni, a polgári lakosság győtrése nem vezetett célra. A féleszű hadurak azonban nem okultak ezen, és a következő nagy világháború alkalmával is próbálkoztak hasonlóval. Hiába. A Párizs-ágyúkkal csak a kohászat és a műszaki ismeretek gazdagodtak, nem sokat. Túl magas ár és túl sok áldozat a semmiért.

A doktor és a beszélő állatok

A mozikban nemrég vetítették a Dolittle című filmet, amely ugyebár az állatokkal beszélő közismert doktorról szól. A filmet Hugh John Lofting könyve ihlette. Hugh John Lofting 1886-ban született Angliában. Mérnöknek tanult, és ebből kifolyólag sokat utazott. Az első világháború idején már családos volt, a brit hadseregnél szolgált, de leveleiben nem akart a gyerekének a háború borzalmairól írni, inkább szórakoztató történeteket talált ki, amelyekhez rajzokat is készített. Ezek lettek a Doctor Dolittle alapjai. Az első Doctor Dolittle-könyv száz évvel ezelőtt, 1920-ban jelent meg, az illusztrátora szintén Hugh Lofting volt. A történetben megismerhetjük John Dolittle-t, aki a papagája, Polinézia segítségével megtanul beszélni az állatok nyelvén, és miután megérti a problémáikat, állatorvos lesz. Az első regényt több követte, sőt még Hugh Lofting 1947-ben bekövetkezett halála után is jelentek meg könyvei.

Állatokkal a forgatáson

Doctor Dolittle történetei a filmeseket is megihlették. Azt talán túlzás mondani, hogy ezeken átok ül, de nem minden haladt a tervek szerint. Richard Fleischer rendezésében 1967-ben készült el a Doctor Dolittle című zenés film. A címszereplőt egy akkor népszerű színész, Rex Harrison alakította, aki néhány évvel ezelőtt Golden Globe- és Oscar-díjat kapott a My Fair Lady filmes adaptációjában nyújtott alakításáért. A Doctor Dolittle ma már szinte klasszikusnak számít, viszont nagyon sok bonyodalom árán készült el. Problémák akadtak a helyszínnel, személyes konfliktusok okoztak feszültséget, és az álla-

tokkal való munka során is rengeteg mulasztás történt. Az akkori technológia nem nyújtott olyan lehetőségeket, mint amilyenek ma vannak. A forgatáshoz rengeteg állatot használtak, ezek közül többen megsérültek vagy el is pusztultak a forgatás idején. Ráadásul a film sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Népszerű lett, de a bevétele még csak meg sem közelítette a költségvetést.

Dr. Dolittle a századfordulón

Betty Thomas rendezésében 1998-ban készült el a Dr. Dolittle című film, a nagy nevetettő, Eddie Murphy főszereplésével. A kritikusok fanyalgása ellenére az alkotás a bevételek szempontjából nagy sikert ért el, ez egyik legkedveltebb családi film lett. Steve Carr rendezésében 2001-ben elkészült a második része is, amely csaknem ugyanolyan jól teljesített. Ennek ellenére Eddie Murphy nem tért vissza a sorozatba, viszont készült három kiágazása – 2006-ban, 2008-ban és 2009-ben – immár

Kyla Pratt főszereplésével, aki az említett két filmben is a doktor lányát játszotta. Ezeket a filmeket azonban csak DVD-n adták ki.

Vasemberből Dolittle

Idén a Stephen Gaghan rendezésében készült Dolittle című film foglalkozik az ismert művel. A Dolittle címszereplője ezúttal Robert Downey Jr., aki korábban mindenféle filmekben szerepelt, az elmúlt évtizedben viszont Tony Starkként, illetve a Vasemberként emelkedett fel újra és tett szert óriási népszerűsége. A Bosszúállók: Végjátékban azonban véget ért Tony Stark története (habár a Fekete Özvegyben még láthatjuk majd), a színész pedig nem ült a babérjain, a filmvászonra Dolittleként tért vissza. A film azonban a bevételeit tekintve nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, habár egyes kritikusok szerint akár jó családi szórakozást is nyújthat, mert a beszélő állatok mindig érdekesek.

Összeállította: Lukács Melinda

A BTS új projektuma

Habár tavaly nyáron még arról lehetett olvasni, hogy pihenőre megy a dél-koreai BTS fiúcsapat, nemrég mégis arról jelentek meg hírek, hogy nagyszabású projektumban vesznek részt. Tavaly ilyenkor a világhírű popzenekar Love Yourself in Seoul című koncertfilmje döntötte a rekordokat, a nyár folyamán megjelent a Bring the Soul: The Movie című dokumentumfilmjük, ezúttal pedig Connect BTS címmel egy globális művészeti projektbe fogtak. Valójában egy világ-szintű együttműködésről van szó, amelybe kortárs képzőművészek is bekapcsolódtak, a projektum részeként pedig Berlinben, Buenos Airesben, Londonban, New Yorkban és Szöulban rendeznek kiállításokat. A BTS ezzel szeretné felhívni a figyelmet a képzőművészet és a zene kapcsolatára. Mindez egyben beharangozója annak is, hogy februárban megjelenik az együttes negyedik koreai lemeze, a Map of the Soul: 7.

Ez lenne Ed Sheeran?

Akadnak színészek és zenészek is, akik szívesen elvállalnak akár statisztaszerepet is az általuk kedvelt filmekben. Egyikük Ed Sheeran, akit a Trónok harcában is láthattuk. A népszerű énekes, zenész viszont nagy Star Wars-rajongó is, így örömmel vette, hogy játszhat a nemrég megjelent utolsó, kilencedik részben, a Skywalker korában. Tulajdonképpen szinte trendivé vált, hogy hírességek is beállnak a rohamosztagosok közé. A nyolcadik részben, Az utolsó Jedikben, Vilmos és Harry herceg is rohamosztagos volt, sőt Tom Hardy is, de állítólag az ő jelenete épp nem került be a végleges verzióba. A hetedik részben, Az ébredő erőben Daniel Craig is rohamosztagosként menetelt. Úgy tudni, hogy a Skywalker korában Ed Sheeran is rohamosztagos volt, nemrég viszont arról lehetett olvasni, hogy mégsem, vagy nemcsak az, hanem ezt a lázadó, fura lényt is ő alakította.

Visszatér Demi Lovato

Az elmúlt években Demi Lovato mentális és személyes problémákkal küzdött. A rajongók most abban reménykednek, hogy az énekesnő végre maga mögött hagyta a sötét időszakot, hiszen nemrég bejelentették, hogy ő fogja énekelni az amerikai himnuszt az idei Super Bowl sportrendezvényen. Nem akármilyen eseményről van szó, a Super Bowl Amerika egyik legnézettebb rendezvénye, amelyen megtiszteltetés részt venni, és aki elszúrja a fellépését, az lejárhatja magát az egész ország előtt. A himnusz azonban minden bizonnyal menni fog Demi Lovatónak, hiszen nem először énekl majd nyilvánosan, 2017-ben a Floyd Mayweather–Conor McGregor bokszmeccsen is tőle hangzott el. Egyébként ebben az évben adta ki legutóbbi lemezét is Tell Me You Love Me címmel.

Szívbe markoló dallal jelentkezett

James Blunt korábban is készített megható dalokat és hozzájuk videoklipeket, de a nemrég megjelent Monsters minden eddigit felülmúlt. A brit popénekes súlyos beteg édesapjához írta az említett dalt. A popballada szövegében James Blunt megígéri neki, hogy amíg csak él, vigyázni fog rá, és a halála után is mindent elkövet, hogy az apja büszke legyen rá. A dalt csak fokozza az egyszerű, ennek ellenére maximálisan megindító és szívhez szóló klip, amelyben az énekes édesapja is szerepel. A klip valóban gyönyörűen mutatja be apa és fia kapcsolatát, James Blunt kétségbeesését, és szinte képtelenség könnyek nélkül végignézni. A Monsters az énekes tavaly októberben megjelent Once Upon A Mind című új lemezén hallható tíz másik érzelmes és személyes dal mellett. Az énekes április elsején fellép a budapesti Papp László Sportarénában.

Jelige: Jégkirálynő

Kedves Bizi! Kérlek, segíts! Tanács kellene!

Hatodikos lány vagyok, és a problémám az osztályommal, pontosabban a lányokkal kapcsolatos, mert maguknak valók és beképzelték. Amióta elindultunk iskolába, azon gondolkodok, hogy mi történt, hova lettek azok a megértő barátnők, akikkel éveken keresztül jóban voltam? A szünidő kezdetekor még összetartottunk, beszélgettünk, nevtünk, mindig együtt voltunk. Ma már nincs közöttük egy igaz barátnő sem. Bárkivel is barátkozok, kiderül, hogy csak kihasználnak, és megtörtént már az is, hogy ki is közösítették. Egyik nap jól megvagyunk, másnap meg úgy viselkednek, mintha ott sem lennének! Pedig én mindent megteszek, hogy kedveljenek. Segítek nekik, viccelődök, jópofáskodok. Sajnos, van közöttük egy lány, aki mindenkin túlsz. Nemcsak szavakkal bánt, hanem tettekkel is. Sűrűn csúnyákat mond rólam a többieknek, volt, hogy miközben elhaladt a padom mellett, lelökte a füzetemet az asztalról. Szerintem amiatt vannak gondok, hogy ettől az évtől két osztályt összevontak, és most új tanulók kerültek az osztályomba. De még nagyobb gond számomra, hogy a régi és az új osztálytársak is ellenem fordultak. Nagyon szeretném már, ha lenne egy nagyon jó barátnőm, egy igazi, mert mindenkinek szüksége van barátokra. Nem tudom, hogyan lehetne enyhíteni a gyűlöletet az osztályomban, megváltoztatni őket, hogy igazi barátnők legyünk. Nem szeretek kiközösítve lenni. Valójában irigyek az osztályzataimra, és ezért nem bírnak engem. Kérlek, segíts, adj tanácsot, mit tegyek, hogy jól érezzem magam újra az osztályommal!

Válasz:

Úgy látom, nagyon nehéz helyzetben vagy, de nehéz helyzetben van az egész osztály is, mert sokszor az összekovácsolódás, az új kollektíva formálódása, kialakulása nem megy zökkenőmentesen. Nem vigasztaló, csak segít megérteni a helyzetet, hogy sokszor ott, ahol összevonnak a tagozatokat, nehézségek merülnek föl, feszültségek képződnek az osztályban. A 4-5 év alatt kialakult csoportviszonyok felbomlanak, és újaknak kell kialakulniuk, és ez igencsak rázósan történik, különösen ha serdülőről van szó. A ti esetekben két összezokott társaság került össze. Kissé haragszotok a világra és egymásra is, mert akaratotok ellenére kerültek ebbe a helyzetbe. Mindkét osztály úgy érzi, hogy az a „másik” zavarta meg a köreit. Olyan a helyzet, mint amikor két dudás van egy csárdában. Időre, tapintatra és sok osztályfőnöki munkára van szükség ahhoz, hogy megismerjétek egymást, összeszokjatok, mindenki megtalálja a helyét az új közösségben és egy összetartó csapat váljon belőletek. Ebben az érzékeny folyamatban a serdülőkorra jellemző „viharok” fölkavarják a kedélyeket és az egymás közötti viszonyokat, és segítségre van szükségetek, hogy közösséggé kovácsolódjatok és elfogadjatok egymást. Emellett még minden egyes személy az osztályban folyamatos változáson megy keresztül, változnak a barátsággal kapcsolatos igényeitek, elvárásaitok a társakkal és a tanárokkal szemben stb. Mindenesetre, ne akarjál mindenáron mindenkiel barátkozni. És ne akarjál mindenkinek a kedvében járni. Ha nem érzed magad jól velük, barátkozzál más osztályba járó tanulókkal. Osztálytársaidal legyél továbbra is kedves, barátságos, továbbra is köszönj nekik, de ne keresd mindenáron a társaságukat. Az osztályfőnöknek mindenképpen szólj arról, hogy mi történik veled, hogy kiközösítenek és bántanak. Ez nem árulkodás. Ami történik, az fedi a bántalmazás fogalmát, erre viszont zéró toleranciát hirdettek az iskolákban. Az osztályfőnöknek mondjál el mindent, még azt is, hogy van, aki verekedéssel és a másik molesztálásával próbálja megszerezni, kiharcolni a figyelmet, azt, hogy ő legyen az osztályban a vezér. Az osztályfőnök mellett segítséget kérhetsz az iskola pedagógusától, pszichológusától is. Szólni kell nekik, mert különben nem tudnak segíteni rajtad, rajtatok. A jól megválogatott, ún. „közösségfejlesztő”, egymás megismerését segítő „játékok” jó hatással vannak a viszonyok javítására, segítenek abban, hogy mindenki jól érezze magát abban a közösségben, amiben él és dolgozik.

Jelige: Fifi

Kedves Bizalmas sorok!

13 éves szerelmes lány vagyok! A szünidőben a nagymamámnál voltam, és ott megismerkedtem egy fiúval, aki egy évvel fiatalabb. Kor-

csolyázni jártunk, és ott sokat voltunk együtt. Elkezdődött a tanítás, és most már kevesebbet találkozhatunk. Egyik alkalommal azt mondta, hogy szeret, utána meg azt, hogy nem szeret. Ugyanezt mondta egy másik lánynak is! A gond az, hogy nem ott lakik, ahol én, másik iskolába jár, és nagyon hiányzik. Mit tegyek, hogy megtudjam, mit is érez irántam, kit is szeret igazából?!

Válasz:

Kedves Fifi!

Mit tehetnél? Valójában nem sokat, hisz nem találkozhattok nap mint nap az iskolában. Mindenki éli a saját életét a saját közösségében. Jó lenne, ha megpróbálnál türelmesnek lenni magaddal és a fiúval is, mert ő maga sem tudja, mit is akar igazából. Persze, te nagyon jól érzed magadat, amikor együtt vagytok, tetszik neked ez az érzés. Ugyanakkor az is biztos, hogy nagyon hízelgő a számára, hogy rajonganak érte a lányok, és ő szépeket tud mondani nekik. Egyik virágról a másikra száll! És ez nem rossz dolog serdülőkorban, amikor tanulatjátok, hogy hogyan is kell ismerkedni, hogyan kell viselkedni a másik nemmel, próbálgatjátok csábítási erőket. Ez még nem a ti időtök a nagy szerelemre. Élvezzétek a barátkozást, a szimpatizálást, a flörtölést, azt, hogy jól érzitek magatokat egymás társaságában. Ha nem vagytok együtt, imélezzetek, SMS-ezzetek, cseteljétek stb. Idővel tisztábban látod, látjátok majd a dolgokat. Azt is, hogy ki is tetszik neked, és neki is, úgy igazából. Nagy a valószínűsége annak, hogy nem sokára már egy negyedik lánynak csapja majd a szelet, a te szívedet pedig egy másik fiú dobogtatja majd meg.

Jelige: Várom a tavaszt!

Kedves Bizi!

Nagyon tetszik egy fiú az iskolából, aki mindig viccelődik velem, és olyan vidáman néz rám, mintha szemezne velem. Mindez nem jelent problémát, hanem az, hogy ez a fiú az egyik barátnőm fiúja. Hogyan közelítsek hozzá, hogy a barátnőm ne haragudjon meg rám? Kérlek, adj tanácsot, mert nagyon tetszik!

Válasz:

Tudnod kell, hogy nincs olyan közelítési mód más fiújához, ami ne bántana meg valakit. Bármit teszel is, a barátnődet megbántod. Ez a fiú fontos neki, jár vele, szerelmes belé. Sokszor megtörténik, hogy a barátnők, barátok titkon vonzódnak a barátaik, barátnőik párjához, de ez, ha fény derül rá, általában rosszul sül el. Mielőtt bármit tennél, gondold át, hogy te hogyan éreznél, hogyan viselkednél, ha ugyanez veled történne meg, ha a legjobb barátnőd a te fiúddal kezdene ki. Bízom benne, hogy helyesen fogsz a továbbiakban cselekedni. Neked meg kell találnod a saját fiúdat. Nem érdemes elveszíteni egy jó barátnőt egy bizonytalan fiúügy miatt. Ha mégis annyira vonzódasz a fiúhoz, és neked is pont ez a fiú kell, mielőtt bármit tennél, várd meg, hogy a barátnődék maguktól szakítsanak, és utána mutasd csak ki, mit érzel a fiú iránt. Akkor is jó lenne, ha megvárnád, hogy a fiú tegye meg feléd a leső lépést. A barátnőddel való viszonyod ebben az esetben is meg fog változni, nagy valószínűséggel nem veszi majd jó néven a dolgot.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Így készülj el időben

Bulira készülsz, már csak fél óra van az indulásig, de te még mindig vizes hajjal, kötösből próbálsz felkenni gyorsan a körömlakkodat? Előfordult már, hogy azért kellett rád várni, mert húsz percig gondolkodtál a szekrény előtt állva, hogy mégis mit vegyél fel? Akkor olvasd tovább!

Mérd az időt!

No persze nem a nagy napon, hanem előtte valamikor, hogy összeadhasd a különböző szépítő tevékenységekre szánt perceket, így tudni fogod, hogy mondjuk a hajad fél órát igényel, a sminked pedig 10 perc alatt is elkészül.

Tervezd meg a külsődöt!

Bár biztosan van köztetek olyan, aki inkább improvizálni szeret, hasznos lehet már előző

nap előkészíteni azt, amiben menni szeretnél – a kiegyesztőtől kezdve a fehérneműig (milyen idegesítő, amikor észreveszed, hogy lyukas a harisnyád) mindent.

Amit lehet, csinálj meg előző este!

Például a manikűrt, hajmosást (ha olyan típusú a hajad, hogy másnap is jó, megéri, mert így csak át kell nedvesítened a beszárításhoz) és amit még szükségesnek gondolsz, jobb a parti előtti napon elvégezni, így csak a legfontosabb tevékenységekre kell időt szánnod.

Előre pakolj be a táskádba!

Sokféle táska, még több dolog, amit át kell pakolászni egyikből a másikba! Ha már eldöntötted, melyik szütyődet viszed magaddal, gondosan készíts bele mindent, hogy ne az indulásnál kelljen kapkodni!

Ne görcsölj túl sokat!

Nem is gondolnád, hány drága perc elmegy azzal, hogy illegeted magad, biztosan jól áll-e minden, kétszer-háromszor kötöd újra a copfodat. Érthető, hogy igényes szeretnél lenni, de a barátaid elsősorban téged szeretnének látni, és nem egy legújabb divat szerint öltöző próbabát. Hidd el, biztos, hogy már elég szép vagy!

A tíz leggyakoribb álom

Szoktál emlékezni az álmaidra? Állítólag minden éjjel elénk vetít valamit agyunk vetítővásznára. Világnézet kérdése, ki miként gondol az éjszakai álmokról: egyesek szerint az agy nagytakarítása, mások szerint lelkünk szabadsága a testtől, de olyan is van, aki egyszerűen fiziológiai törvényszerűségként gondol az álomra. Az azonban, hogy miről álmodunk, abszolút közös nevező alá vonható. Holdvilágos éjszakán miről álmodik a lány? Valószínűleg arról, amiről még sok más lány a nagyvilágon. Egy új álmok kutatás szerint ugyanis néhány nagy témakörben összefoglalható a legtöbb téma, ami az emberek álmaiban megjelenik – más kérdés, hogyan értelmezi ezeket a társadalom, a kultúra és az egyén. Íme a tíz leggyakoribb álom:

1. Iskola, tanárok, tanulás
2. Zuhanás
3. Romantikus helyzetek
4. Finom ételek, étkezés
5. Kergetés, rohanás, menekülés, üldözés
6. Kontrollvesztettség egy jármű fölött
7. Repülés
8. Támadás, verekedés
9. Kiesett fog, foghúzás, fogínyvérzés
10. Kétségbeesett és hiábavaló véckeresés

További érdekesség, hogy a gyerekkor újraélése iskolával megspékelve gyakori álom, viszont nem tartozik a visszatérő álmok közé agyunk éjszakai vetítővásznán. Ezzel szemben a kiesett fog és a fizikai harc a viszonylag ritka álmok közé tartozik, aki viszont egyszer ilyesmit lát álmában, az valószínű, hogy többször is belefut ebbe a helyzetbe, amíg alszik...

Ne hagyd magad, ne légy sértődékeny!

Csak annak a személynek lehet megingatni az önbizalmát, aki hagyja. Igyekezz mindig megőrizni a hidegvéred, ne vedd azonnal mindent a lelkedre.

A bosszantó önmagát minősíti – Ha egy megjegyzésből süt a rosszindulat, a gonoszság, neved a sértő szemébe. Erre találták ki a népi mondást: Bolond libból bolond szél fúj.

Állítsd le a családi kritikákat – Legjobb, ha a családon belül tapintatosan megmondod: az örökös kritika zavaró, nehéz elviselni a folytonos becsmérlést.

Nálad is lehet a hiba – Nem biztos, hogy a hallott megjegyzés sértés. Lehet, hogy csak jóindulatú figyelmeztetés.

Kérdezz vissza! – Ha valaki folyton bosszantó megjegyzéseket tesz rád, nyugodtan kérdezz vissza. A „Nem értem, mit is mondtál?” fordulat a legdurvább sértés fullánkját is kitepi. Gorombább változata: „Szóltál, vagy csak a légy zümmögött?”

Honnan tudja a gyógyszer, mi fáj?

Egészen egyszerű a válasz erre a kérdésre. Csak azon a helyen jelentkezik egy bizonyos fajta enzim, ahol fájdalom fészkel. A fájdalomcsillapító feladata, hogy ennek az enzimnek a hatását meghatározott vegyi folyamatok által meggátolja. Ezáltal a fájdalomérzés csökken, illetve megszűnik.

Ha megfájdul a fejünk, a fájdalom központja vagy a szürkeállományt védő kéregben van, vagy pedig a koponyában levő izmok váltak túl feszültté fáradtság, különleges erőfeszítés vagy idegeskedés miatt. Az enzim itt jelenik meg, s a gyógyszer itt hat.

Ha Dakar, akkor rali, bárhol is legyen!

Történt, hogy egy fiatal milliárdos, **Thierry Sabine** egy autóverseny során kissé eltévedt a líbiai sivatagban. Ez majdnem az életébe került, de több embert próbáló kaland után mégis sikerült visszajutnia „az életbe és Franciaországba”. Akkor határozta el, hogy élményében másnak is osztoznia kell, és a sivatag különleges világa mást is megérinthet.

Egy olyan versenyt álmódott meg, mely Európából indul és Dakarban végződik, és keresztülvezet a fantasztikus és rejtélyes sivatagon is. Ezen a viadalon bárki indulhatott, akinek volt valamilyen motorral hajtott, kerekeken guruló járgánya.

Gyorsan tett követte az elhatározást, mert 1978-ban már el is indult az első Párizs–Dakar rali. S ahogy ígérték, rengeteg kaland és kihívás várt az akkor még csak saját szórakozásra induló versenyzőkre. Nem kellett hozzá sok idő (mindössze néhány kurta esztendő), és már rangos gyári csapatok (Porsche, DAF, japán márkák) is indították járműveiket.

A legsikeresebb időszak a nyolcvanas évek végére és a kilencvenesek elejére tehető, amikor özönlöttek a résztvevők: a motorok között gyári alakulattal indult a Yamaha, a BMW, a Honda, a Cagiva, az Aprilia, míg az autóknál a Porschék, Peugeot-k, illetve Citroënek és a Mitsubishik versengése jelentett látványos küzdelmet. Még a kamionok között is nagy volt a harc, a DAF, majd a Perlini, a Kamaz és a Tatra is két-három egységgel, győzelmi eséllyel indult.

A Párizs–Dakar rali nemcsak hogy a legváltozatosabb, de a legveszélyesebb verseny hírében is állt, mivel nem csupán ösvényeken, sziklákon és homokdűnéken keresztül vezetett az út a győzelemig, hanem közben időről időre az afrikai törzsek belharcával, a helyi terroristák támadásaival is meg kellett küzdeniük a résztvevőknek. Az út hossza sokszor meghaladta a tízezer kilométert is, volt, hogy a verseny három hétnél is tovább tartott. Sőt, 1992-ben Párizsból nem is Dakarba, hanem Dél-Afrikába, Fokvárosba ment a mezőny.

Szinte minden évben meghalt legalább egy ember, volt, aki balesetben, volt, aki homokviharban veszett oda, de akadt olyan is, akit

A verseny idei útvonala

terroristák mészároltak le. Ezért időközben a francia főváros rajtjáról és a dakari végállomásról is lemondtak a szervezők. De mindmáig érvényes maradt a verseny jelmondata: „Kihívás azoknak, akik elindulnak. Egy álom a háttérben maradónak.”

Az álom 1985-ben mégis majdnem összetört. Az ötletgazda, Thierry Sabine ugyanis egy helikopter-szerencsétlenség következtében életét vesztette a sivatag felett. A verseny folytatása végakarátának köszönhető, melyet édesapja teljesített, aki átvette a Dakar rali szervezését.

A kilencvenes évek közepén azonban már nem bizonyult túl jó reklámnak a versenyzők elvesztése, amit csak fokozott a csapatok finanszírozásának egekbe szökő költsége, mert bizony valós dollármilliókat vitt el a viadal. Végül már csak a Mitsubishi maradt az autókban, a motoroknál meg a BMW és a KTM, de a német márka is eltűnt az új évezredre.

A szervezők új útvonalak kijelölésével próbálták vonzóvá és izgalmassá tenni a versenyt. Megesett, hogy Párizsból Dakarba, majd vissza is kellett mennie a mezőnynek, majd a rajt már nem a francia fővárosban, hanem Granadában

volt, és Egyiptomot tűzték ki végcélul. Végül 2009-ben egy másik kontinensre, Dél-Amerikába került át a verseny, majd idén ázsiai terepen rajtoltak a versenyzők. A 42. futam házigazdája Szaúd-Arábia volt.

A legnagyobb motorosok, **Eddy Orioli**, **Stéphane Peterhansel**, **Jordi Arcarons** visszavonultak, majd az autósok között tértek vissza, így a kétkerekűek között is csökkent a verseny. Jelenleg ismét emelkedőben van a Dakar rali csillaga, mert nőtt az indulók száma, és közel ötszáz autós, motoros és kamionos vesz részt a küzdelemben. A sivatagi autózás terén sem a magyarok, sem a szerbek nem járnak az élvonalban, de versenyzőink egyre ígéretesebben szerepelnek. A Dakar rali legsikeresebb versenyzője a francia Stéphane Peterhansel, aki hatszor motorral, ötször autóval nyert a versenyen. Nekünk mégis **Saghmeister Gábor** szabadkai versenyző a nyerő, aki sikeresen végigküzdötte az idei Dakar ralit is. Meg kell még említenünk a romániai **Gyenes Emánuel** idei sikerét. A szatmárnémeti motoros a 29. helyen végzett összetettben, és megnyerte a Malle Moto, vagyis a szerelő nélküli kategóriát.

20 Nekünk Saghmeister Gábor szabadkai versenyző a nyerő a Dakar ralin

Rajt előtt még tiszták és pihentek a versenyzők

A lapos has arról árulkodik, hogy edzetek és fitteek vagyunk. Az áhított idomokat és az úszógumi megszüntetését azonban nem könnyű elérni. Te is százsámra végzed a felületeket, mégsem látod magadon a kívánt eredményt? A feszes hasizmok elnyeréséhez három hatásos gyakorlatot javasolnak a szakemberek:

Hídtartás

Ennél a gyakorlatnál a törzs minden izma komoly terhelést kap, így egyenesen teszed tónusossá az egyenes, az oldalsó hasizmokat, a törzshajlító és a csípőhajlító izmokat. Ez a gyakorlat statikus, tehát egy adott pózt kell kitarítani bizonyos ideig – minél tovább, annál jobb. Hogyan végezd? Helyezkedj fekvőtámasz-pozícióba úgy, hogy az alkarjaidra támaszkodsz. A könyökhajlat derékszöget zárjon be, a felkar legyen merőleges a talajra, a felsőtest pedig képezzen egyenes vonalat.

Térdfelhúzás hanyatt fekve

Ez a klasszikus lábemelési-gyakorlat hatásosabb formája. Feküdj hanyatt, a két karodat tedd a tested mellé, a tenyerek lefelé néznek, és a test alatt derékmagasságban támasztják a gerincet – vagyis azokon kell, hogy feküdj. Teljesen nyújtsd ki a lábadat, és emeld el a földtől pár centire. Ez a kiindulási pont. Ezt követően húzd fel a térdet addig, míg azt nem érzed, hogy a derekad kissé elemelkedni kezd a kézfejről. Ezen a ponton feszítsd meg erősen a hasizmodat, és tartsd a pozíciót egy-két másod-

Így lesz lapos a hasad

percig, majd lassan nyújtsd ki újra a lábadat. Egyenesen, lassan végezd mindkét szakaszt, 20-30 ismétléssel, három-négy sorozatban.

Hásprés

Feküdj hanyatt, térded felhúzva, talpak a talajon. Két karoddal tartsd a fejedet, de csak tartsd, ne emeld karból – sokan ugyanis meg-rántják a fejüket a hásprésnél, ami egyrészt eredménytelenné teszi a gyakorlatot, másrészt a nyaki gerincet is feleslegesen terheli. Ne akarj felülni, ez nem felülés, ez hásprés! Amit ebben a gyakorlatban végzünk, az egy felgördülő mozdulat: a gerincünket domborítjuk, és eközben feszítjük meg a hasizmunkat. Fontos érezni ezt

a gyakorlatot, és minden egyes végrehajtásnál a felső holtpontra kell erősen megfeszíteni a hasizmokat. Ezt a pozíciót kell tartanod egy-két másodpercig, majd csak addig enged le magadat, amíg érzed a feszülést a hasizmodban. Nem kell teljesen visszafeküdni a földre! Végezz 20-30 lassú ismétlést, három-négy sorozatban. Ha ezeket a gyakorlatokat be tudod illeszteni rendszeres mozgástervedbe, akár úgy, hogy futás, úszás után nyújtasz és erősítesz picit, akkor a lapos hasért folytatott küzdelem oroszlánrészével már meg is vagy. A testmozgás, erősítés azonban csak akkor fog szépen kirajzolódni az alakodon, ha tudatosan táplálkozol. Figyelj oda az egészséges étrendre!

CSINÁLD MAGAD!

Babaház gyermekkézzel

Reneszánszát éli a csináld magad babaház – írja az otthonokismegoldások.hu. Ha rendelkezel némi kézügyességgel és barkácutudással, akkor pofonegyszerűen el tudsz készíteni egy babaházat. Lemásolhatod akár a saját otthonotokat vagy egy teljesen új, képzeletbeli kacsalábon forgó palotát is alkothatsz. Egy a lényeg: az alkotás folyamatában kiélheted a kreativitásodat, és olyan ajándékot adhatsz, amit teljesen saját erőből állítasz elő. Ha egyedül nem boldogulsz, szüleid, nagyszüleid, esetleg testvéreid biztosan segítenek.

Mire ügyelj a készítés során?

Az alapanyag

Mindenképpen jó minőségű fa alapanyaggal dolgozz. A fát alaposan kezeld meg, nehogy érdes rész maradjon rajta, ami felsértheti a bőrt. Nem hiányozhat róla a pác vagy lakk, hiszen így sokkal tartósabb marad majd a végeredmény. Bármilyen felületkezelő anyagot használsz, ügyelj arra, hogy vízalapú legyen, mert kevésbé ártalmas. A műanyagot lehetőleg próbáld kerülni, a kiegészítők terén is.

Életkor

A legjobb dolog egy babaházban, hogy különböző életkorú gyerekeknek is szuper ajándék. Nemcsak egyedül játszhatnak vele, hanem átvihathatják a barátokat, unokatesókat.

Falfestés

Ne feledkezz meg a falakról és a színekről. Érdekes akár mindegyik szobát más színűre festened a babaházban. Sőt, ha van kedved, akkor tapétázhat is, éppen úgy, mint egy rendes otthonban.

Világítás

Mindenképpen olyan izzókat használj, melyek tűzbiztosak. A legjobb, ha LED izzókat szerzel be. Nagyon hangulatos lesz a babaház, ha komplett világítást raksz bele, a gyerekek el fognak ájulni tőle.

Kiegészítők és bútorok

A ház belsejében lévő kiegészítőket és bútorokat is próbáld meg magad elkészíteni. Légy kreatív, használj fel maradék anyagokat, textileket, biztosan akad néhány dolog a ház körül. Varrj miniatűr párnahuzatot, ültess mini növényt, bármi jöhet, ami egy normál lakásban is megtalálható.

Jó munkát, sok türelmet és kitartást hozzá! Az eredmény nem maradhat el.

Kibújik a medve a barlangjából?

Ha a medve február 2-án, vagyis gyertyaszentelő Boldogasszony napján kibújva a barlangjából meglátja az árnyékát, mert süt a nap, akkor sürgősen visszabújik. Úgy gondolja, hogy még sokáig tart a tél, azaz hideg lesz, s jobb neki tovább aludni a barlangjában. Ám ha borult az ég, akkor hamarosan jön a tavasz, felébredhet, és kibújhat téli lakhelyéről. Mivel a medvék sík vidéken nemigen tudnak meglenni, az erdőkben viszont megtalálnak mindent, amire szükségük van, ez a hiedelem bizonyosan hegyvidéken keletkezett. A „medvés” hiedelem hozzánk való-

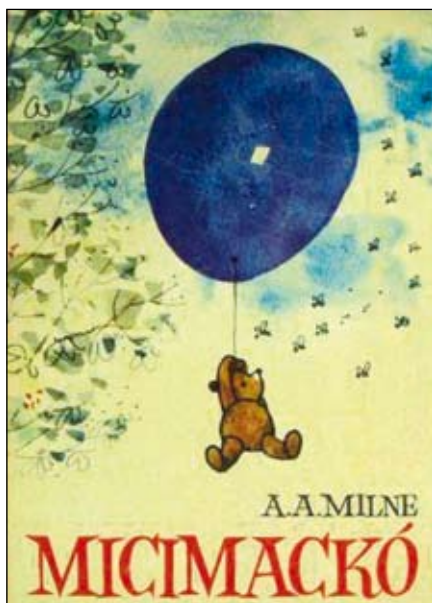
Egy igazi maci, amelyet világszerte Teddy Bearnek neveznek

színiúleg Erdélyből érkezett, és a magyar legendáriumban a nagy mesélő, Jókai Mór szorított számára helyet. Az új földesúr című regényében írta le pontosan azt, amit ma is a legendának tartunk. Február 2. napján az egész világon odafigyelnek az időjárásra, no meg a medvékre. Ezért került e heti számunk hátlapjára is ez a nagy, erős állat. A medve persze nem csak „időjós”, különben is népszerű. Teddy Beart, azaz Teddy mackót vagy a plüssmackót a világon talán mindenki ismeri. Teddy az egyetlen játékmackó a Földön, amelyet egy amerikai elnökről, Theodore Rooseveltről neveztek el. Roosevelt egy vadászaton vett részt a Mississippinél, ahol szeretett volna medvét lőni. Ám egész nap nem sikerült egyet sem találnia. Végül kísérői közül az egyik vadász egy medvebocsot kikötött egy fához, és felajánlotta Rooseveltnek a lehetőséget a bocs lelövésére, amit ő visszautasított. (A kismackót végül az egyik vadász késsel megölte.) A történet azonban megmozgatta egy karikaturista fantáziáját: a kismackót kereknek és bájosnak rajzolta meg. Az olvasók a szívükbe zárták a szerencsétlenül járt állatot, de az elnök nemes

Theodore Rooseveltről kapta nevét a játékmackó, a Teddy Bear

gesztusát is, hamarosan összekapcsolták a Theodore becenevet, a Teddtyt és a kismackót, s egykettőre megszületett a Teddy Bear elnevezés. Legalább ennyire híres Milne Micimackója, akit a világ inkább Winnie the Pooh-ként ismer, de a zseniális Karinthy Frigyes nekünk Micimackónak fordította. Legyünk őszinték, bármilyen remek is a regény, soha nem lett volna annyira híres a Micimackó, ha Walt Disney nem csinál rajzfilmet belőle. Felénk Koncz Zsuzsa öregbítette tovább Micimackót kedves dalával. Ugye ismeritek? A medvéket mindenki szereti (kivéve azt a bizonyos kirándulót, aki az erdőben kevésbé békés mackóval találkozott), hiszen együtt nőttünk fel velük. És akkor még nem is szóltunk a Magyar Televízió tévémacijáról. A napokban fedeztem fel, hogy rajongói oldala van a Face-

Sok könyv ontja Micimackó kalandjait

bookon. Azért ne feledkezzünk meg arról sem, hogy vallási alapja van a február 2-ai ünnepnek. Eredetileg ezen a napon tartották a keresztények gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepét, amely a karácsonyt követő negyvenedik napra esett. Maga az elnevezés arra a bibliai történetre utal, amely szerint Szűz Mária a 40 napos Jézust a zsidó hagyománynak megfelelően bemutatta a jeruzsálemi templomban, s ott – az ilyenkor kötelező áldozat fölajánlásakor – Simeon a kisdedit a nemzetek megvilágosítására szolgáló fényességnek nevezte, mondván: úgy világít majd, mint a gyertya egy sötét szobában. Ez az ünnep valójában Szűz Mária megtisztulásának ünnepe, amikor megszentelik az ünnepi gyertyákat.

N-a

Másodikán meglátja a medve az árnyékát? Ha igen, akkor sürgősen visszabújik, úgy gondolja, hogy még sokáig tart a tél, azaz hideg lesz

Szólások, közmondások a medvéről

Ne igyál előre a medve bőrére!
Alszik, mint a medve.
Csak a talpát nyalja, mint a medve.
Erős, mint a medve.
Szereti, mint medve a mézet.
Aki egy medvét ismer, az mind ismeri.
Előre iszik a medve bőrére.
Brummog, mint a medve.
Nem jó a kölykes medvének fiát fagatni.
Ha egy medvét kérsz táncra, jobb, ha hagyod, hogy ő vezessen.
Nincs annak esze, kit a láncos medve megharap.
Nyulat kerget, és medvére talál.
Talpát nyalja, mint a medve.
Válogat, mint a jóllakott medve a vacsorkorban.
Ha erejét tudná a medve, magát nem táncoltatná.

Ne vessünk!

- Móricka, mondd, mi szeretnél lenni, ha nagy leszel?
- Télen medve, nyáron tanár.

TESZT

Van hatodik érzéked?

Vegyél papírt és ceruzát a kezedbe, és írd fel a válaszaid betűjeleit, majd számold össze, melyikből van a legtöbb!

1. Ébren vagy, amikor csörög a vekkered?

- a) Csak akkor nyomom le, ha már rég csörög.
- b) Néha igen, máskor nem.
- c) Mindig.

2. Gyakran van déjá vu élményed?

(Mintha valami már megtörtént volna egyszer.)

- a) Soha nincs.
- b) Nem sokszor.
- c) Igen.

3. Hiszel a jóskártyában?

- a) Nem.
- b) Nem, de néha játszom vele.
- c) Igen.

4. Be tudod fejezni a barátnőd mondanivalóját?

- a) Nem.
- b) Néha.
- c) Igen.

5. Hogyan hozol döntést?

- a) Sokáig mérlegelek.
- b) A szívemre hallgatok.
- c) A megérzéseim alapján.

Értékelés

Legtöbb az a válasz:

Nem hiszel a természetfeletti dolgokban. Ennek ellenére hallgass egy kicsit többször a belső hangokra, megérzéseidre!

Legtöbb a b válasz:

Jó úton haladsz. Hallgass a megérzéseidre, így jó döntéseket tudsz majd hozni.

Legtöbb a c válasz:

Van hatodik érzéked. Olyat is megérszel, amit mások nem. Ne titkold ezt a képességedet, még sokat segíthet.

Skandináv rejtvény

A POÉN 1. RÉSZÉ	TAN, TU- DOMÁNY RÉGIS SZÓVAL	SZUNDI- KALO, ALVO	ÉTEL KU- KORICA- LISZTBŐL BETEGSÉG	A PARKO- LÓ JELE	ILYEN SZERV A SZEM	MÉTER	FERENC MESE- ÍRÓ
KELET SZÓLO, MOSOLY- GOS ALMA (MESE)				ÁLLÓVÍZ	ITTRIUM		
ÜR, ... MÓRICZ ZSIGMOND REGENYE				CSAPADÉK KINEK A TULAJDONA	ELKÉP- ZELES, PROGRAM FÖLTÉVE	LAOSZI RÉSZLET! A FEJ ELSŐ RÉSZE	
REND- BEN VANI!		POPZENEI IRÁNYZAT RÉGI TAVÁLYI			HIDROGÉN PSZICHÉS, LÉLEKKEL KAPCSO- LATOS	RÓMAI 50 SVÉD- ORSZÁG	
MUNKA, TRÉFA- SAN	ORROCSKA A KICSIK NYELVEN NÉVELŐ			KORÁBBI TV-SOROZ (ELTÜNTETK)	KÖNYVES ÁLLVÁNY		
A POÉN 2. RÉSZÉ	NEWTON ... LANKA, ORSZÁG	MOBILOS FIZETŐ- ALKALMA- ZÁS (TEZ)	OLASZ AUTÓJEL	KARL ... NÉMET ÍRÓ	FOTÓM HÁLÓBAN A FOCI		AZ ÚT JELE A FIZIKÁBAN ATTÓL A NAPTÓL
ILLATOS, NYÁRESTI VIRÁG RÓMAI 1				TÖRÖK RANG ARRA- FELE!	ÚJSÁGBÓL KIVÁG PÁRA!		
			MEG LEHET VENNI FÉLT!		MŰVET LÉTRE- HOZÓ LITER		
SINKO- VITS SZÍNÉSZ VOLT							(kiss)

Kiscsiga

A csigagyerek könyörög az anyukájának:
– Anyuci, hadd szaladjak az úttesten!
– Most nem lehet, kicsim, mert öt óra múlva erre jön egy bicikli.

Kínai telefonszerelő

– Hogy hívják a kínai telefonszerelőt?
– ???
– Nicsakki Cseng.

Sportcipő

– Jean, vegyen fel sportcipőt!
– Miért, uram?
– Átfutjuk a mai újságokat.

Csattanás

– Jean! Mi volt ez a csattanás?
– Egy autó bekanyarodott a garázsba!
– De hát nálunk nincs is garázs!
– Hát ez volt a csattanás!

Konyhakés

– Jean, a konyhakést!
– Mi célból, uram?
– Acélból...

Zuhogó esőben

Zuhogó esőben megy a taxis az utasával, aki megjegyzi:
– Uram, tudja, hogy beázik a kocsija a tetőablaknál?
– Tudom.
– Ez mindig így van?
– Dehogy is! Csak, ha esik az eső!

Kopog valami

Egy ember beviszi az autóját a szervizbe.
– Ha túllépem a kétszázas sebességet, kopog valami a motorban.
A szerelő elgondolkodik, majd válaszol:
– Bizonyára az őrangyala, uram.

Mindenhol

Utas a kалаuzhoz:
– Tessék mondani, ez a vonat mindenhol megáll?
– Miért? Maga mindenhol le akar szállni?

Kamionos

Egy kamionos felhívja a főnökét mobiltelefonon:
– Főnök, nagy baj van, a bal oldali visszapillantó tükröm eltört!
– Akkor cserélje ki!
– Nem tudom, az egész kamion rajta fekszik!

A maffiózó és a napszemüveg

– Mért visel a maffiózó napszemüveget?
– ???
– Nehogy fény derüljön az igazságra!

Parasztember

Két parasztember beszélget:
– Te, szerintem az új szomszéd abszolút nem ért a mezőgazdasághoz!
– Miből gondolod?
– Egy hete elvetette a kertben a töpörtyűt, és most azt várja, hogy mikor kel ki a kismalac.

Kockacukor

Reggelizik a család. Egy szem kockacukor fel van ragasztva a plafonra. Felnéz az apa, megkeveri a teáját. Felnéz az anya, megkeveri a teáját. Felnéz a gyerek, megkeveri a teáját, megint felnéz. Rászól az apa:
– Ne pazarolj, fiam.

Fejfájás

A skót bemegy a gyógyszerértárba:
– Tudnak valami hatásos szert adni fejfájás ellen?
– Igen, kérem. Kitűnő kombinált gyógyszerünk van. Fejfájásra, gyomorgörcsre és hátfájásra is jó!
– Köszönöm, akkor most nem kérem, megvárom, amíg a többi is fájni fog!

Alföld

– Mi az alföld? – kérdezi a tanárnő.
– Sajnos nem tudom – feleli a gyerek.
– Sanyika, segíts Csabának!
– Az alföld nagy kiterjedésű síkság.
– Hallo, Csaba? Ez egy pontos meghatározás. Tehát mi az alföld?
– Az alföld egy pontos meghatározás.

Büntetés

Kovácsot kétévi börtönrre ítélik, és büntetésének letöltése végett bekísérik a fegyházba.
– Ha jól viseli magát – szól hozzá a fogházigazgató –, megengedjük, hogy a fogsága alatt eddigi mesterségének megfelelő munkakörben foglalataskodjék. Mi a foglalkozása?
– Pilóta vagyok.

Páncélszekrény

– Főnök úr, én felmondok – jelenti be a takarítónő a bankfiók igazgatójának.
– Nem tudom elviselni a bizalmatlanságukat!
– Mi az, hogy bizalmatlanság? Még a páncélszekrény kulcsát is mindig itt hagyom az íróasztalon!
– Az igaz, de a kulcs nem illik a zárba!

Táborozás

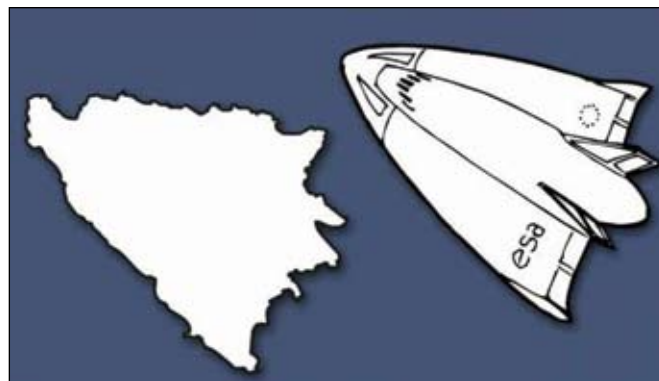
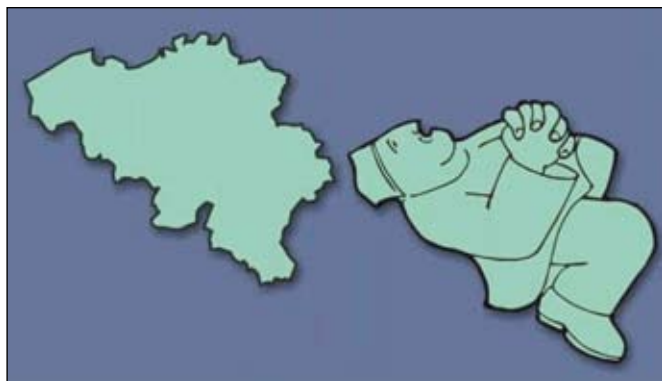
Baráti társaság táborozni indul, ezért felosztják a feladatokat, tennivalókat egymás között. Az egyik szőke leányzóknak jut az el-látó funkció, neki kell a főzéshez szükséges dolgokat összeszednie. Minden rendben zajlik, estére tábort vernek, és nekiállnak főzni. Igen ám, de a gyufák valamiért nem akarnak meggyulladni, hiába próbálják végig az egész dobozzal. Ekkor előveszik a felelőst, aki így mentegetőzik:
– Tényleg nem tudom, mi lehet az oka! A gyufák biztos jók, mielőtt elindultunk, kipróbáltam az összeset!

Keresztretjévény

Feleség a férjnek:
– Dezső, te egész nap mást sem csinálsz, csak keresztretjévényt fejtesz. Hát már egy kedves szót sem tudsz nekem mondani?
– Hány betűvel?

Esti ima

– Imádkozol esténként? – kérdi a nagyi az unokáját.
– Én nem, de anya mindig imádkozik helyettem. Azt szokta mondani: „Hála neked, uramisten, hogy végre sikerült ágyba dugnom!”

Miért kockás a skót népviselet?

A jellegzetes skót népviselet csak a skóciai Felföld, tehát nagyjából az ország hegyes, északi fele lakosságának sajátossága. Részei: zubbony, térdig érő „szoknya”, térdharisnya, a plédnek nevezett hosszú takaró a vállon átvezetve és csattal megerősítve, továbbá az övön függő, szőrmés bőrszerszény, végül lapos szövetsapka.

A kilt – amit szoknyának nevezünk – eredetileg a test köré csavart szövetdarab, amely hónaljtól térdig ért; csak az utóbbi évszázadokban lett szoknya alakja. Az igazi skót kilt most sincs összevarrva; az egymásra hajtott széleket biztosítótűvel tűzik össze. Ez az ősrégi viselet a múlt század folyamán megszűnt népviselet lenni a szó szorosabb értelmében. Most csak parádés alkalmakkor viselik, főleg a birtokos nemesurak és kíséretük, mint a régi nemesi nemzetségek, a clanok képviselői. De ez a hadsereg skóciai ezredeinek egyenruhája is.

A skót pléd és kilt legszembevetőbb jellegzetessége a tarka kockás mintázat. A kockás szövést igen régóta használják a szövet díszítésére; már a bronzkorban is viseltek a leletek tanúsága szerint kockás ruhát. A skót

kockaminták különféle változatai nem önkényesek, hanem ősi hagyományok alapján egy-egy nemzetség ismertetőjelét adják. Olyasmi ez, mint a címerhasználat.

A tartanak, a skótkockás kelmék európai elterjedése a múlt században kezdődött Walter Scott rendkívül népszerű regényeinek hatására, majd egy királyi és egy császári hölgy példája hozta divatba a kockás női ruhát, kendőt.

KVÍZ

Női vagy férfi utónév? Találgass!

Leánder
Naftali
Rozmaring
Karitás
Devecser

Január
Geszténye
Keresztes
Sáfrány
Szamóca

Milyen táncot jár?

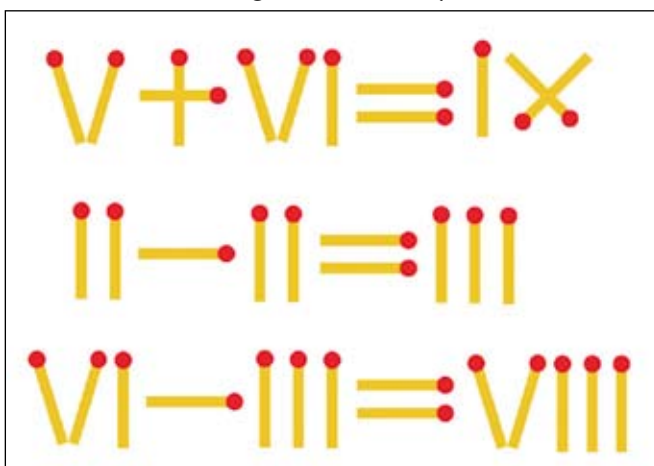
Ha jól megnézed a képen látható nő mozgását, rájöhetsz, hogy táncot jár éppen. De melyent? Könnyítésként elmondjuk, hogy a megoldáshoz vissza kell tekinteni a múlt század ötvenes, hatvanas éveibe

Melyik a helyes?

Három kifejezés alapján kell rájónnod a megoldásra.

- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: hexameter, alliteráció, líra?
irodalom nyelvészet filozófia
- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: freskó, nonfiguratív, akvarell?
szobrászat festészet textilművészet
- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: halmaz, reciprok, kerékkötés?
fizika matematika kémia
- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: homofónia, improvizáció, zsolttár?
tánc zene színészet
- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: FTP, IP-cím, HTTP?
informatika orvostudomány fizika
- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: elfojtás, fobia, nárcizmus?
szociológia pszichológia etológia
- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: anyag, rugalmasság, vákuum?
fizika kémia biológia
- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: báb, klorofill, álmérés?
csillagászat biológia földrajz
- Az alábbiak közül melyikhez kötődnek: ideológia, technokrata, machiavellizmus?
szociológia filozófia politika

Logikai feladvány

A feladatban minden sorban egyetlen gyufaszálat mozdíthatsz el. Az a cél, hogy mindhárom egyenlőség teljesüljön.

(Megfejtés: Női vagy férfi utónév? – Leánder: férfi, Naftali: férfi, Rozmaring: nő, Karitás: nő, Devecser: férfi, Geszténye: nő, Keresztes: férfi, Január: férfi, Szamóca: nő. Milyen táncot jár? – tviszt. Milyen táncot jár? – 1. irodalom, 2. festészet, 3. matematika, 4. zene, 5. informatika, 6. pszichológia, 7. fizika, 8. biológia, 9. politika. Logikai feladvány – A feladat első egyenlőségében a hatos függőleges gyufáját az ötös elé téve a 4+5=9 egyenlőséget kapjuk. A második egyenlőségben az egyik kettes függőleges pálcikáját felhasználva a minusz jelből pluszt csinálunk, így kapjuk a 2+1=3 egyenlőséget. Végül a harmadikban a harmas egyik gyufáját felhasználva a minusz jelből pluszt csinálunk, így kapjuk a 6+2=8 egyenlőséget.

Jusztika igazsága

3. rész

Hajajaj! Bizony szomorúan töltöm a napjaimat mostanában. Nem mentem iskolába, úgyhogy Gábort sem sikerült kinyírnom. Még Ádámmal sem találkoztam. Bár nagyobb bajom is van jelenleg. Ne mondjátok el senkinek, de... Tetves vagyoooo! Ezek az undorító kis lények a hajamban (a fejem bőrén) élösködnek. Szívják a véretem, brrr... Még belegondolni is rossz. Fogalmam sincs, kitől kaphattam el. Én minden reggel fésülködöm! (Bár a mama szerint este is kéne.) Azért szerintem igazságtalanság, hogy pont én legyek tetves, amikor annyian vannak, akik egyáltalán nem fordítanak gondot a hajukra. Még a mama is elkapta, pedig ő naponta háromszor meg szokott fésülködni. Na, de akkor kezdem a legelején. Azt hiszem, még ott november táján arra lettem figyelmes, hogy viszket a fejem. Akkor nem tulajdonítottam neki túl nagy fontosságot. Máskor is előfordult már, hogy ha több mint egy hete nem mostam haját, jelentkezett a viszketés. Megkérdeztem a nagymamámát (Mamit), de szerinte egyszerűen csak megfázott a fejem. Természetesen azonnal kihasználta az alkalmat, és figyelmeztetett, hogy ez valószínűleg azért van, mert nem veszem fel mindig a sapkát. Mivel nagyon fáradt voltam, inkább nem szóltam semmit. Megfürödtem, majd elalvás előtt még megfogadtam magamnak, hogy azért másnap anyával is megbeszélem a dolgot. Így hát az iskolából hazaérve rögtön beszéltem vele. Az volt a véleménye, hogy biztos az újfajta sampon a ludas. Már aznap este meg is mostuk a régivel, de a viszketés akkor sem csillapodott. Anya átnézte a hajamat, de semmit nem talált benne. Iskolába továbbra is menni kellett, anyának és apának meg dolgozni, úgyhogy senkinek nem maradt ideje foglalkozni a furcsa jelenséggel. Egymás után jöttek a napok, múltak a hetek, a viszketés azonban egyre erősödött. Akármikor rám néztek, vakartam a fejem. Többször is átnézte anya meg Mami is, de továbbra sem láttak semmit. Így aztán gyakoriak lettek a figyelmeztetések. Például:

- Ne vakard már, annyira idegesít!
- Juszti, ha így folytatod, korpás leszel!

- Már biztos csupa seb a fejed.

Tehát ilyen és hasonló idegesítő megjegyzéseket kellett hallgatnom abban az időben. Egy nap azonban, amikor anya éppen a hajamat szarította...

- Juszti, neked korpás a hajad!

- Miii???? Anya, ugye nem? Most mi lesz?

- Semmi. Mondtam, hogy ne vakard a fejed. Apa, korpás a lányunk haja!

- Én mondtam, hogy mossátok meg a samponommal, de ti nem hallgattatok rám! - felelte a kanapéről apa, és közben le nem vette a szemét a mobiltelefonjáról. A következő pillanatban azonban...

- Te, api, én még sosem láttam tetűt, gyere, nézd meg, ez az?!

Ettől fogva pedig már gyorsan peregtek az események. Az említett valami tényleg egy jól megtermett tetű volt. Brrr... Még most is megborzosgok, ha rá gondolok. Nagyon meg voltam ijedve. Tetűk???? Az én hajamban?! Apa azonnal elment a gyógyszerértárba, és hozott tetűellenes sampont, hajgumit, meg egy fésűt, amit ecetbe mártva kell használni. Miközben anya már el is kezdte alkalmazni rajtam a „fésűs kúrát”, ő rákeresett a világhálón a tetűkkel kapcsolatos tudnivalókra, és ha valami érdekes adatra bukkant, azonnal minket is értesített róla.

- Egy tetű százötven serkét rak le, ezek egy héten belül kelnek ki - idézte fennhangon, miközben anya egyre idegesebb lett, mert valószínűleg nem tudta elképzelni, hogy fogja ő ezektől megtisztítani a hajamat. (Mellesleg kiderült, hogy amit látott, az nem korpá, hanem serke volt.) Hát, mint ez utóbb kiderült, volt is ok az aggodalomra! A hajam összegubancolódott, a serkéket a fésű nem szedte le, a fejem pedig továbbra is viszketett. Anyának ki kellett mosnia az összes sapkát, sőt a párnahuzatokat is. Most már napok óta szenvedünk ezekkel az undorító élösködőkkel. Anya a múltkor annyira mérges volt, hogy azt mondta, ha így megy tovább, le fogjuk nyírni a hajam. Szerencsére Mami derűlátóbb, úgyhogy megnyugtatta, de mostanában egyre csak azt mondja, milyen jól állna nekem a bubifrizura.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Mi kerül a kérdőjel helyére?

A helyes választ legkésőbb február 6-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 2100 Novi Sad.** A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímédet.

$$\begin{aligned}
 2 \cdot \text{pálma} + \text{csillag} &= 17 \\
 5 \cdot \text{pálma} + 2 \cdot \text{csillag} &= 40 \\
 7 \cdot \text{repülő} &= 3 \cdot \text{csillag} + \text{pálma} \\
 \text{csillag} - \text{repülő} + \text{pálma} &= ?
 \end{aligned}$$

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BETTERBY GÁBOR
Áp

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter**
■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza
■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs